

Joulu... 6e

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

Kotitaiide

VI * Joulukuu * 1902

Joulunumero.

OSASTO (A) HUONESJÄSTÄSTÄ JA TAIDE-
TEOLLISUUTTA VARTEN ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

SJÄ KAA-
TA KAA-
MÄNEN ❖ ❖
JONKA JAA-
RELLÄSÄN-
TO. ❖ ❖ ❖

TOIMITUKSEEN osaa ottavat: ~ ~ ~

Vainö ja Yrjö Blomstedt · Verner v. Es-
sen · Birger Federley · K. Kallio · Armas
Lindgren · Usko Nyström · Vilho Penttilä ·
Eliel Saarinen · Anna Sahlstén · Magnus
Schjerfbeck · Lars Sonck · Victor Sucks-
dorff · Louis Sparre · Helena Wilenius ym.

TOIMITUSPAIKKA: ~ ~ ~ ~ ~

Wladimirinkatu 1. * Huki 10-2. * Puhelin 644.

POSTIOSOITE: Suomen Teollisuuslehden Kotitaiide.

TIHUSKINTA: 8 mk H-gissä, 8 mk 50 p. ristisiteessä.

B-osastoa voi tilata myös erikseen 3 mk. H-gissä
ja 3 mk. 50 p. ristisiteessä. Kotitaiide ilmestyy
kerran kuussa vuoroin A-, vuoroin B-osastona.

Tämän numeron toimitti Armas Lindgren.

I V-KERTÄ.
(A) VI.

RYIJYISTÄ HIUKKAN.

Kirjoittanut A. L.

Ennen vanhaan kun ihmiset vielä ilokseen kävivät kauniissa pukimissa ja pitivät kodikasta kaunista kotia kunnianaan, silloin oli kutomataito korkeassa arvossa, sen oppimiseen ja taitamiseen uhrattiin harrasta huolta, ja usein sen tuotteisiin liittyi pitkien puhteitten haaveiluja ja toiveita, jotka taidon kohottivat taiteeksi.

Penelope ja monet tuhannet naiset ennen häntä ja hänen jälkeensä käyttivät aikaansa pukujen kirjailemiseen ja kotien somistamiseen, ukkojensa kiertäessä maailmaa sota-hommissa taikka muissa luvallisissa tehtävissä. — Syöivät suhahtelivat nopeasti kulkuaan, luvat helskyivät ja hartaasti tehtiin neulan jälkeä. Ja kun luhdin orret taipuivat vaatteitten paljoutta ja kodissa joka peitto, joka matto ja verhot oli kunnossa ja paikallaan, niin kudottiin temppeliin jumalattarelle uusi peplun, entistään ehompi, taikka kirjaeltiin kirkkoon kauniimpi alttari vaate, taikka pitäjän papille komeampi kasukka.

Ne oli kotitaiten kultaisia aikoja!

Uudet ajat, uudet tavat! Meidän päivinämmen Penelopet ovat toisissa askareissa. Heillä ei enään ole aikaa, tuskin haluakaan sellaisiin töihin ja kotitaitteensa ovat he jättäneet tehtaitten tanhuaksi. — Ja tallattu se tanhua onkin, että tuskin ruohonkorttakaan siinä kasvaa!

Pukimesta ja vaateparresta ei kannata puhuakkaan. Jos ehkä ken näkee taidettamädän aikamme puvuissa, niin ei siinä kodin kauniille taiteelle ainakaan ole mitään ansiota — kyllä se kaikki on tehdastyön ja „kraatarien“ neron tiliin luettava.

Mutta, sen pahempi! — muittenkin kodin kutomatöitten on käymäisillään samalla tavalla, ja käykin, jollei se uusi eloisuus, joka viime vuosina taiteitten alalla on henkiin herännyt, ja varsinkin taideteollisuuden on virkistänyt, osottaudu kyllin vahvaksi ehkäisemään hävitystyötä. —

Harva se paikka missä Suomessakaan enään puhdetoinä kotikudontaa harrastettaisiin! Vaatekangasta moniaalla vielä kudo-

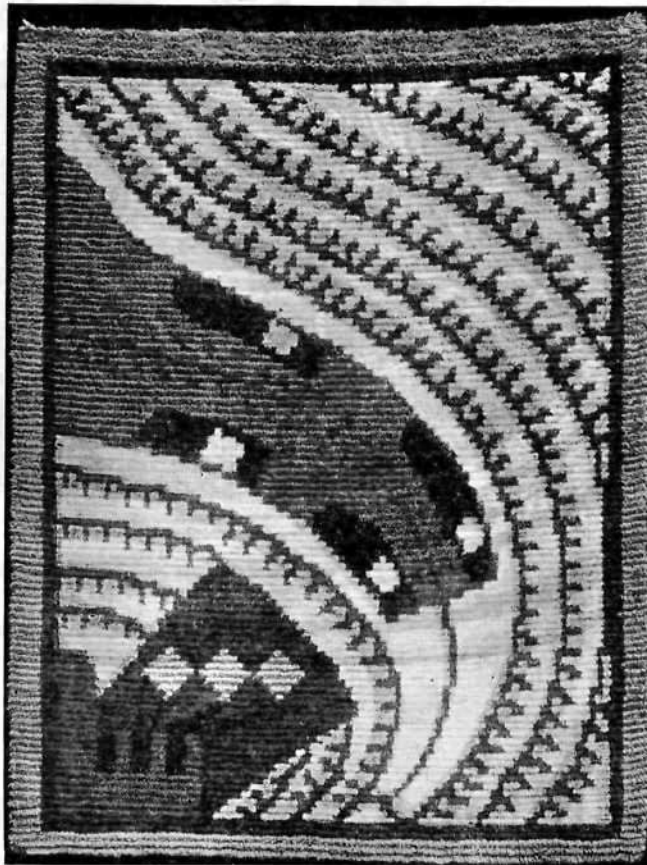
taan ja lakanapalttinaa ehkä, räsymattoja samoin ja ehkä muutakin vähäpätöistä, mutta taidokkaampaa, arvokkaampaa kudosta ei meidän aikamme juuri kangaspuissa näe, jos jätetään lukuunottamatta ne pienet piirit, joihin innostus kotitaitteen uudesti elvyttämiseksi on ehtinyt leviytyä. Pohjanmaalla tosin raanoja vielä kudotaan, samoin kuin siellä yleensä muitakin teollisuuden haaroja vielä harrastetaan. Mutta muualla Suomessa?

* * *

Arvokkain kudoslaji, jota täällä tehtiin, oli ryijyku-

dos. Sen mukava tekotapa, joka sallii koristeena vapaasti käyttää vaikeitakin ja monimutkaisia kuvioita, sen lämmin nukkapinta, joka poistaen jyrkät konttuurit sulattaa värit pehmeästi toisiinsa, ovat omiansa ryijystä tekemään mitä vaikuttavimman koristuksen huoneeseen, samalla kun se luonteeltaan on mitä soveliaain kylmään ilmanalaamme. Suomalaiseksi taidekudokseksi on ryijy siis täysin arvokas.

Mutta täyden perikadon partaalla on tämäkin kotiteollisuus. Tehdastyö on silläkin alalla tuhojansa tehnyt. — Ensiksi senkautta että se mattotuotteillaan on melkein täydelli-

Ryijy.

A. Gallén.

sesti syrjäyttänyt ryijyjen käytännön. Toiseksi siten, että tällaiset tehdasmatot (esim. tunnetut brysselimatot) ovat joutuneet malleiksi ryijynkutojille, jotka ovat heittäneet vanhat kauniit kotoiset mallinsa ja ruvenneet kutomaan ryijyihinsä brysselimattojen koreita kukkaskimppuja mustalle pohjalle! Tällaiset ryijyt ja etenkin rekipeitot ja keinutuolimatot ovat varsin tuttuja. — Ja vihdoin huomaa tehdasteollisuuden hävittävää vaikutusta ryijyjen väreissä. Entisten sointuisain ja sulavien kotivärien sijalle ovat tulleet räikeät tehdasvärit, jotka kokonaan ovat pilanneet aistin. Eihän brysselimaton loistavia, silmäänpiistäviä värejä muuten voinutkaan matkia!

Selvän kuvan tämän tuhotyön kulusta saa katsoja kokoelmistamme etenkin Turun museossa, jossa on ryijyjä viimeiseltä ja edelliseltä vuosisadalta. Jota vanhemmat ryijyt ovat, sitä kauniimpia sekä mallit että värit. — Väreihin on tietysti osaksi vaikuttanut aika, joka tasoittavalla „patinallaan“ on sulattanut yhteen ennen ehkä vähemmänkin sointuisat värit, mutta kuitenkin näkee siinäkin suhteessa selvään aistin huononemista myöhemmillä ajoilla, etenkin juuri kaikkein myöhemmissä ryijyissä, joissa brysselimatot ovat mallina olleet. —

Muotoihin ja malleihin ei ajan hammas ainakaan ole pystynyt ja kuitenkin tulee katsoja niistäkin samaan lopputulokseen kuin värien suhteen, nim. että aisti on huonontunut. Hauskat stiliseeratut kukkakoristeet — usein vallan mestarillisesti sommiteltu, kuten eräässäkin Turun museon ryijyissä, jossa kuusenoksista on stiliseerattu mitä miellyttävintä reunus — usein ihmis- tai eläinkuvioilla sommitetut; siinä ne vaihtelevat aiheet, jotka sulavin värein esitetyinä vanhasta kansanomaisesta ryijystä tekivät niin mieltäkiinnittävän koristuksen huoneeseen.

Myöhemmin tuli ulkomaisten mattojen jäljitteleminen naturalistisine kukkakimppuineen ja räikeine väreineen, kunnes vihdoin — noin kymmenkunta vuotta sitten — n. s. „suomalainen stiili“ teki tuloansa tällekin alalle. Ruvettiin vanhoista suomalaisista ja mordvalaisista ompelumalleista, jotka enimmäkseen olivat reunusornamenteja vaatekappaleista, hihansuista, paidankauluksista y. m., sovittamaan pintakoristuksia ja käytettiin niitä ryijyn mallina. Kauhaksi ei tämä suunta ehtinyt kehittyä eikä se paljon alaa voittanut. Luonnollista onkin, ettei koristus, joka on alkuaan luotu ihmisen pukuun, ja jonka siis itsessään pitää olla neutraali, voi tehdä vaikutusta ryijyissä, jolla on vallan toiset vaati-

mukset ja edellytykset. Tosin kyllä geometrisia koristuksia ennenkin on käytetty kansanomaisissa ryijyissä, mutta ne ovat silloin jo alkuaan paikkaansa sommiteltu — ja selkaiset ryijyt vaikuttavatkin melkein yksinomaan väreillään.

Ryijy on siksi arvokas ja kallis kudostyo ja se vetää aina niin paljon huomiota puoleensa, ettei sitä sovi käyttää mihinkä vähäpätöiseen tarkotukseen tahansa, taikka koristaa turhanpäiväisillä ja elottomilla koristuksilla ja väreillä.

Koristeissa pitää olla sisällystä, millä pitää olla jotakin sanottavaa, jokin ajatus taikka pulma, jonka selvittämisessä mielikuviutus huviksensa askaroi. — Mutta sitä sanottavaansa ei ne saa liian helposti ilmaista ja kaiken maailman kuuluville kaiuttaa, sillä silloin niihin pian väsy — samoin kuin silloin kun ne ovat varsin mitättömät ja kuolleet. Tässä suhteessa ei kuitenkaan voi yleisiä sääntöjä laatia — toiseen ryijyyn sopii yksi koristus toiseen toinen. Toiseen paikkaan yksi, toiseen toinen. — Eläköön vapaus!

Muistuu mieleeni eräskin ryijy, jolle kutoja antoi nimenkin: „Karhu vei hunajan“. Tosiaan oikein tarkastaessa näkyi siinä koko pitkä juttu, siinä oli karhun jäljet, kukka, mättäät y. m. ja koko mesikämmenen mieluisa metsänelämä johtui mieleen. Sellainen matto saisi olla sänkyni vieressä! En aamulla noustessa muistelisi edellisen päivän ikävyyksiä — mielikuviutus kääntyisi vallan toisaalle — lähtisi karhun jälkiä tepastelemaan! — No niin, toiseen vaikuttaa yksi, toiseen toinen. —

— Viime vuosina on tämäkin kaunis kotitaiteen ala virkistynyt uuteen eloon. Useat taiteilijoista ovat ryhtyneet auttamaan käsityönystäviä ja niin on luotu jotakin vallan uutta. On näytetty että vanha yksinkertainen ryijykudoksemme taiteellisessa suhteessa sallii mitä vaihtelevimpia ja vapaimpia muodostuksia, ja siten vetää vertoja mille kallisarvoiselle mattokudokselle tahansa.

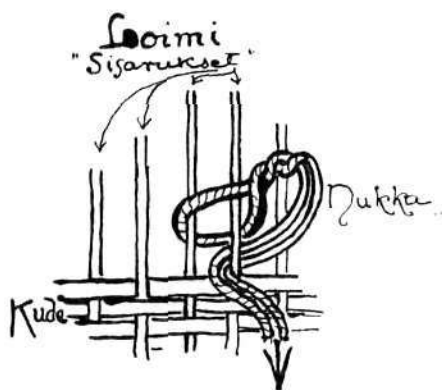
Ensimmäinen huomiota herättänyt teos oli Axel Gallénin kaunis ryijy Pariisin näyttelyssä 1900. Sen jälkeen on sama taiteilija vielä muitakin ryijyjä luonut. Väinö Blomstedt, joka Käsityön ystävien taiteellisena johtajana viime vuosina paljon on vaikuttanut, Gabriel Engberg, jonka sointuvat värit ja rikas ja hieno mielikuviutus ovat yleistä ihailua herättäneet, kreivi Louis Sparre yksinkertaisine stiliseerauksineen, Eric Ehrström y. m., kaikki ovat he dekoratiivista taitoaan myöskin ryijyjen kudonnassa näyttäneet. Epäilemättä tämä työ on ollut kyllin

voimakasta levittämään taas uutta intoa ja eloa kauniisen ryijynkudonta-taitoon.

* * *

Ryijyn tekotapa ei ole vaikeata. Sitä kudotaan tavallisissa kangaspuissa aivan kuin kaksiniitistä kangasta, sillä erotuksella että aina 5—10 kudelangon jälkeen sidotaan *nukkariivi*, joka ryijyn luonteen tekee. Loimena käytetään karkeata joko pellavaa tai pumpulilankaa, kuteena sopii käyttää myöskin pumpulilankaa, sillä kude ei tule nukan alta näkyviin.

Nukka on ryijyssä pääasia. Sinä käytetään tavallista kerrattua villalankaa. Nukka muodostetaan 2—6:sta nukkalangasta 3—8 cm:n pituisesta ja sidotaan kuten kuva näyttää.

tää. Piirustuksessa on selvyuden vuoksi käytetty vaan yhtä nukkalankaa. Lankojen luku ja pituus riippuu siitä kuinka tiviin ryijyn haluaa.

Ennen on jo mainittu miten kotivärjäyksellä saatiin sointuvampia ja sulavampia värejä kuin niitä tehdasvärejä käyttämällä. Sentakia on ryijykudonnalle hyvin tärkeätä, että vanhat värjäyskeinot taas otetaan käytäntöön ja uusia keksitään. Toinenkin syy kehottaa tähän. Jos nimittäin itse kehrää ja itse värjää lankansa, niin koko ryijyn laadinta saa vallan toisen sisällyksen, työn riemu tulee paljon suurempi ja koko ryijylle vallan toinen arvo!

Ennen on jo Kotitaiteessa julkaistu kotivärjäyskeinoja. Liitämme tähän lisäksi muutamia, joita Alex. Hyvärinen on koonnut ja toimitukselle lähettänyt.

Kasviväreillä värjääminen.

Wihreitä värejä.

Saadakseen vihreätä väriä on langat melkein aina värjättävät ensin sinisiksi ja sitten keitettävät keltaisessa väriliemessä. Kuta tummempi sininen väri on, sitä tummemmaksi tulee vihreä, mitä vaaleampi sininen on, sitä vaaleammaksi tulee vihreä.

Vihreitten värien laimentamiseksi käytetään punaista eli mustaa, krappia, eli rautavihtrillää, tai mөлempia osia. Sinivärjäykseen käytetään indigoliuvosta.

Kun langat ovat keitetyt, kaadetaan niin paljon liuvosta pois, että se, lisäämällä kylmää vettä, tulee 30° C lämpöiseksi.

Indigoa mitataan haluttu määrä ja kun se on hyvästi sekoitettu veteen, pannaan langat siihen, jonka jälkeen sitä tasaisesti hämmäntäen keitetään vienolla tulella 10 minuutin aika.

Koivunlehtivihreää.

Kuivatuita koivunlehtiä pannaan mieluummin päivää ennen likoon ja saavat kiehua 1 à 2 tuntia, niin paljossa vedessä, että sitä on parahiksi sen verran, mikä tarvitaan värjäykseen, koivunlehtien pois-siilattua. Saadakseen väriaineen tarkkaan lehdistä, voipi ne huuhtoa puhtaalla, kylmällä vedellä, jonka sitten voipi kaataa liuvokseen. Tämä ei saa olla lämpimämpää, kun siniseksi värjätyt langat siihen pannaan, kuin että käden voipi siihen pistää eli 50° C.

Samassa liuvoksessa voipi keittää useampia värejä toistensa perästä, jos vaan kaikki eivät tarvitse olla yhtä helakkoita, tai yhtä tummia. Ensimmäinen on aina voimakkein.

Jos lehdet eivät ole oikein hyviä ja ellei saa niin helakkaa väriä kuin haluaa, voipi sen auttaa sillä, että lisää liuvokseen 50 à 100 gr alunaa.

Sinivihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 160:lla gr:lla alunaa. Sinivärjäykseen 20 gr indigoa. Väriä keitetään 4 kilosta kuivia koivunlehtiä. Siniseksi värjätyt langat keitetään 1/2—1 tunti. Jäähdytetään, pestään ja huuhdotaan.

Harmaanvihreätä.

Sittenkuin langat edellä mainitulla tavalla ovat värjätyt vihreiksi, lisätään liuvokseen 100 gr krappia, jota ensin on keitetty 1/4 tuntia vähäisessä määrässä koivunlehtiliuvosta. Langat keitetään taas 1/2 tuntia ja otetaan ylös. 15 gr liuvotettua rautavihtrillää pannaan sekaan ja langat keitetään tässä 1/4—1/2 tuntia. Jäähdytetään, pestään ja huuhdotaan.

Helakan sinivihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa. 10 gr indigoa, 5 kg koivunlehtiä. Langat keitetään keltaisessa väriliemessä 1 tunti. Jäähdytetään, pestään ja huuhdotaan.

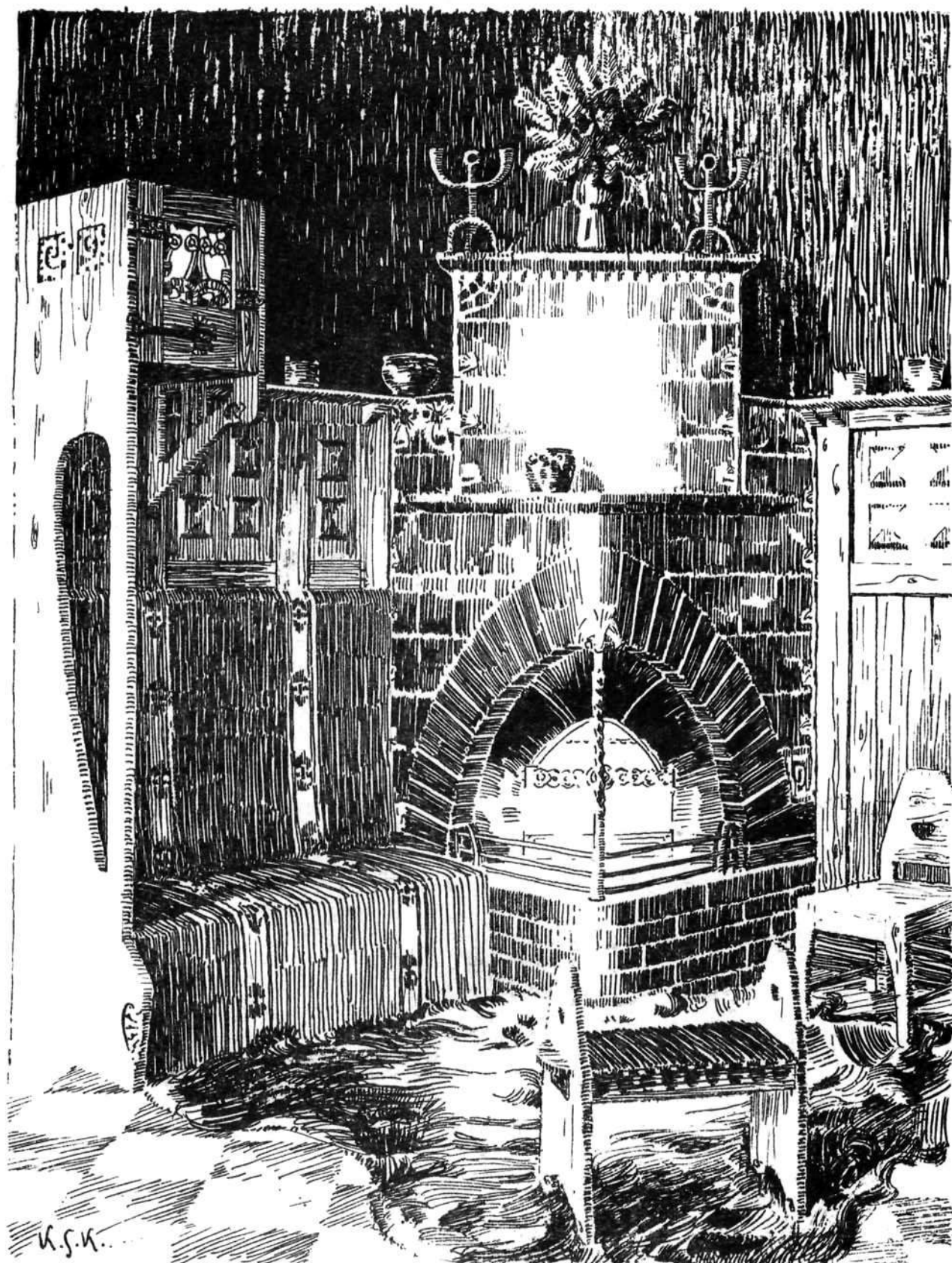
Vaaleata, helakkaa, keltavihreätä ja sinivihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa. 1—5 gr indigoa, 3 kg koivunlehtiä. Keitetään 1/2—1 tunti. Kuta pitempään keitetään, sitä enemmän keltaisenvihreäksi se tulee.

Tummaa sinivihreätä.

Langat saattaa uutata ja sinivärjätä jollakin edellä mainituista tavoista ja sitten keittää jo käytetyssä koivunlehtiliuvoksessa, johon on pantu rautavihtrillää, tai uudessa liuvoksessa, keitettynä 1—2 kg koivunlehtiä ja lisätty 5—10 gr rautavihtrillää.

Kaikkissa näissä väreissä voipi vaaleampia, tai tummempia väriä saavuttaa, panemalla enemmän, tai vähemmän indigoa. Langat tulevat enemmän, tai vähemmän vihreiksi sen mukaan, lyhemmäkö eli pitemmäkö aikaa niitä keitetään keltaisessa liuvoksessa; enemmän ruskeita, panemalla enem-

Arkkitt. K. KALLIO.

mnän krappia ilman rautavihtrillia; enemmän harmaata, panemalla enemmän tai vähemmän rautavihtrillia.

Jos langat jonkun tunnin kiehuttua saavat seistä muutamia tunteja, eli yökauden lämpimässä, keltaisessa liuvoksessa, saavat ne oikein helakan vihreän värin. Silloin ei tarvitse mitään lisätä.

Vihreää keltaokran ja gurkmeijan kanssa. Oliivivihreää.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa. Sini-värjäykseen 20 gr indigoa. Puhtaassa vedessä keitetään 250 gr keltaokraa 1 tunti.

Liuvokseen lisätään 175 gr gurkmeijaa ja kiehautetaan hyvästi. Lämpimät, sinisiksi värjätyt langat keitetään tässä $\frac{1}{2}$ tuntia ja otetaan ylös. Kun liemi kylmällä vedellä on jäähdytetty noin 40 asteiseksi, lisätään 50 gr liuvotettua krappia. Langat pannaan siihen ja saavat hitaasti kiehahtaa $\frac{1}{2}$ tuntia. 10 gr rautavihtrillia liuvotetaan hyvin vähäisessä määrässä lämmintä liuvosta. Langat nostetaan nopeasti ylös, jolloin liuvos sekoitetaan liemeen, keitetään sitten taas $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ tuntia. Jäähdytetään, pestään ja huuhdotaan.

Halutaanko väri ruskeammaksi, käytetään enemmän krappia; vihreämmäksi, vähemmän krappia; tummempaa, enemmän rautavihtrillia.

Ruohonvihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa. Sini-värjäykseen 20 gr indigoa.

300 gr keltaokraa, 100 gr gurkmeijaa, 10 gr rautavihtrillia. Samallinen menettelytapa kuin edellämainittu, mutta rautavihtrilli pannaan, heti kun langat ovat kiehuneet $\frac{1}{2}$ tuntia, keltaiseen liemeen. Krappia hienonnetaan liemeen.

Enemmästä gurkmeijasta tulee lanka keltaisen-vihreämmäksi, vähemmästä, sinivihreämmäksi.

Myrtinvihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa. Sini-värjäykseen 50 gr indigoa.

600 gr keltaokraa, 200 gr gurkmeijaa, 250 gr krappia, 10 gr rautavihtrillia. Käsitellään samoin kuin edellä mainitut.

Tummansinivihreätä.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa. Sinivärjäykseen 100 gr indigoa.

600 gr keltaokraa, 100 gr gurkmeijaa. Sama menettelytapa kuin edellä mainituissa.

Panemalla lisää 10 gr rautavihtrillia, tulee väri tummemmaksi.

Ruohonvihreätä ja oliivivihreätä piennar kaunokilla (centauréa scabiosa.)

Uttamaton, märkä lanka pannaan kerroksittain kattilaan tuoreitten lehtien ja kasvien kanssa. Kylmää vettä kaadetaan päälle ja keitetään 1—2 tuntia. Saapi seistä seuraavaan päivään. Sitten keitetään taas 2 tuntia. Kun se on jäähtynyt, otetaan ylös, pestään ja huuhdotaan.

Mitä paremmin langat ovat peitetyt lehdillä, sitä voimakkaampaa tulee väri. Noin 5 kg lehtiä 1 lankakiloa kohti.

Jos langat ensin uutetaan alunalla, tulee väri rusottavan oliivivihreätä.

Oliivivihreätä kanervilla.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa 6 kg tuoreita kanervanlatvoja keitetään 4 tuntia kirkkaaksi

pestyssä rautapadassa. Liemi siilataan, langat pannaan siihen ja keitetään hyvin hitaasti $\frac{1}{2}$ —2 tuntia, sen mukaan kuinka tummaksi haluaa. Lankojen annetaan olla liemessä, kunnes se on jäähtynyt, sitten pestään ja huuhdotaan. Samassa liemessä voipi keittää uutettua lankaa, siksi kunnes tämä väri tulee vaalean rusottavaa oliivivihreätä.

Valkeita värejä.

Kaikkiin erilaisiin valkoisiin väreihin uutetaan 1 kg lankoja 125 gr alunaa.

1) Punertavan valkoista: 2 gr keltaokraa, 2 gr krappia.

2) Kellertävän valkoista: 4 gr keltaokraa, 1 gr krappia.

3) Harmahtavan valkoista: 10 gr kalleppeliä.

4) Sinertävän valkoista: 2 pisaraa (droppar) indigoa.

5) Vihertävän valkoista: 4 gr keltaokraa, 2 pisaraa indigoa.

Erilaiset väriaineet ovat ensin keitettävät $\frac{1}{2}$ tuntia vähässä vedessä. Sitten lisätään enemmän vettä, kunnes se on kohtalaisen lämmintä, ennen kuin langat siihen pannaan. Keitetään $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ tuntia.

Keltaisia värejä.

Vahankeltaista ja harmaan keltaista peuranjäkälillä.

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa 2 kg peuranjäkälä keitetään 1—2 tuntia ja siilataan. Langat keitetään väriliemessä $\frac{1}{2}$ —1 tunti, jäähdytetään, pestään ja huuhdotaan.

Panemalla siilattuun liemeen 50 gr rautavihtrillia ja 50 gr potaskaa ja sitten keittämällä lankoja tässä $\frac{1}{2}$ —1 tunti, saadaan tumman harmahtava väri, joka on kuihtuneitten lehtien näköistä.

Tummankeltaista kuusennaavalla.

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia.

1 kg kuusennaavaa keitetään ja siilataan. Langat keitetään liemessä $\frac{1}{2}$ —2 tuntia.

Samassa liemessä voipi keittää lankoja, niin että ne tulevat kreeminkeltaisiksi (krämgult). Silloin on ainoastaan pantava 200 gr kuusennaavaa lisää.

Ottamalla paljon enemmän naavaa samaa painomäärää kohti lankoja, tulee väri rusottavan punakeltaiseksi.

Vahankeltaista happomarjapensaalla (berberis vulgaris)

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia.

3 kg tuoreita happomarjapensaalla latvoja keitetään 1 tunti ja siilataan. Langat keitetään liemessä 1 tunti ja huuhdotaan heti kun liemi on jäähtynyt.

Punaisenkeltaista omenapuun kuorilla.

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa.

1 kg kuivia omenapuun kuoria hakataan hienoksi, pannaan yöksi liioon ja keitetään 2 tuntia. Kun liemi on siilattu ja jäähdytetty, keitetään uutetut langat siinä $\frac{1}{2}$ —1 tunti.

Jos useampia lankaeria keitetään samassa liemessä, tulee ensimmäiset punertavan keltaisia, toiset sitävästoin helakan keltaisia.

Lankoja ei pidä koskaan keittää lyhempää aikaa kuin $\frac{1}{2}$ tuntia. Jos haluaa hyvin vaaleata, on käytettävä ohennettua lientä.

Jos värit ovat tulleet liian helakan keltaisiksi, voipi sen korjata keittämällä kuivia lankoja puhtaassa vedessä.

Voimakkaan vihreänkeltaista ja punaisenkeltaista kanervanlatvoilla.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia 3 kg kuivattuja tai tuoreita kanervanlatvoja keitetään 3—4 tuntia ja siilataan. Lankoja keitetään 1 tunti liemessä ja saavat silloin voimakkaan keltaisen värin vihertävällä vivahduksella.

Useampia lankaeriä voidaan keittää samassa liemessä. Nämät tulevat vaaleampia, mutta myöskin helakampia ja enempi keltaisia. Keittämällä puhtaassa vedessä, sittenkuin langat ovat kuivaneet, tulevat ne enemmän punaisenkeltaisiksi ja kauniin munan-keltaisiksi.

Jos keitetty liemi seisoo pari päivää kuparikattilassa, tulee väri tummempaa ja enemmän punertavaksi.

Kun lankoja keitetään 3—4 tuntia kaksi kertaa niin voimakkaassa liemessä ja ne saavat yökauden olla lämpimässä liemessä, voidaan saada ruskeankeltaista pronssiväriä.

Vihreänkeltaista ja punaisenkeltaista koivunlehdillä.

2 kg kuivia koivunlehtiä keitetään ja siilataan. Liemeen pannaan 125 gr alunaa 1 uuttamatonta lankakiloa kohti. Langat pannaan veteen ja keitetään $\frac{1}{2}$ —1 tunti, pestään ja huuhdotaan heti jäädyttyä.

Jos annetaan sen kuivaa ilman pesemättä ja siten pannaan $\frac{1}{2}$ päiväksi heikkoon tuhkalipeään, tulee se punaisenkeltaiseksi. Huuhdotaan hyvin.

Voimakkaan vihreänkeltaista koiranputkella (hundkäx)

5 kg tuoreita koiranputkia keitetään 1 tunti.

Kun liemi on siilattu, pannaan 150 gr alunaa ja 1 kg uuttamatonta märkiä lankoja keitetään tässä $\frac{1}{2}$ tuntia, tai kauvemmin, kunnes saapi haluamansa värin.

Useita vaaleampia värejä voipi saada samasta liemestä, panemalla siihen uutta alunaa jokaista lankaerää kohti.

Langat pestään ja huuhdotaan heti jäädyttyä.

Kuivista koiranputkista ei saa niin vahvaa vihreänkeltaista väriä.

Voimakkaan vihreänkeltaista pajunlehdillä.

1 kg lankoja uutetaan 125 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia.

4 kg nuoria, tuoreita pajunlehtiä keitetään 1 tunti ja siilataan. Lankoja keitetään liemessä $\frac{1}{2}$ —1 tunti.

Voimakkaan vihreänkeltaista suomyrtilä (myrica gale).

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia.

3 kg kuivatuita suomyrttejä keitetään 2 tuntia. Siilatussa liemessä keitetään lankoja $\frac{1}{2}$ —1 tunti. Tuoreet suomyrtilit antavat vielä voimakkaamman värin.

Voimakkaan messinginkeltaista palkoherneillä.

1 kg lankoja uutetaan 300 gr alunaa. Tuoreet kasvinlehdet (noin 3 kg.) pannaan kerroksittain märkien lankojen kanssa. Keitetään 1 tunti. Jäädyttyä otetaan langat ylös, pestään ja huuhdotaan.

Koko kasvit voidaan myöskin keittää. Siilatussa liemessä keitetään uutettua lankaa. Se tulee vaaleampaa ja tummemman keltaista.

Punertavankeltaista keltamolla (chelidonium majus)

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa.

4 kg tuoreita keltamoita keitetään 1—2 tuntia. Siilatussa liemessä keitetään lankoja 1 à 2 tuntia. Jäädyttyä pestään ja huuhdotaan.

Harmahtavan keltaista sianpuolanvarsilla.

1 kg lankoja uutetaan 160 gr alunaa $\frac{1}{2}$ tuntia.

5 kg tuoreita sianpuolanvarsia hakataan hienoksi ja keitetään 3 tuntia ja siilataan. Langat keitetään tässä $\frac{1}{2}$ —1 tunti, tai kauvemmin, kunnes ovat saaneet sopivan värin. Heti jäädyttyä pestään ja huuhdotaan.

Vanhoja värjäystapoja.

Mustaksi värjättiin lahuruunilla, sinikivellä (kuparivihtrillillä) ja rautavihtrillillä. Langat tahi rihmat keitettiin ensin kupari- ja rautavihtrillivedessä, joita pantiin luoti kumpiakkin lankanaulaa kohti ja nostettiin sitte valumaan. Sitte pantiin lahuruunia pussiin ja keitettiin, kunnes väri läksi niistä. Siihen liemeen kaadettiin sitten vihtrillivesi ja sitte pantiin langat siihen kiehumään. Vihtrilliveteen pantiin vähän sian itraa ettei syönyt lankoja. Keitettyä langat nostettiin valumaan ja kuivattiin päiväpaisteessa.

Mustaksi värjättiin myöskin kroomihapolla ja lahuruunilla.

Samoin myöskin seuraavalla tavalla:

Otettiin ruostelähteen reunoilta vettä korvoon, johon sitten pantiin ruosterautoja ja tahko-altaasta hiekkaa ja annettiin hapata joku viikkokausi. Sitte se hera kaadettiin pataan kiehumään, johon sitte langat pantiin. Keitettyä nostettiin valumaan ja kuivamaan. Ruosteveden asemesta käytettiin myös kuiva-tuista lepän kuorista keitettyä vettä, johon sitte pantiin ruosteraudat sekä hiekkaa tahkoaltaasta happane-maan.

Mustansiniseksi värjättiin rihmoja sekä verkkoja lepänkuorilla ja sianpuolanvarsilla. Ne kuivattiin ensin uunissa ja sitten keitettiin vedessä 3—4 tuntia. Sitten harattiin ne padasta pois ja pantiin veteen kuparivihtrillia ja sitte verkot tai rihmat siihen kiehu-maan vähäksi aikaa.

Silkkihuvia värjättiin mustikoilla. Alunaa pantiin sekaan.

Kahviruunia värjättiin kivenkarpeilla. Kivenkarpeita keitettiin ensin noin 3—4 tuntia yksinään, sitte pantiin langat liemeen ja keitettiin saman verran. Sitte nostettiin langat ylös, karistettiin ruvat pois ja pantiin kuivamaan.

Kahviruuniksi värjättiin myös kroomihapolla. Kroomihappoa keitetään ensin vedessä, langat lijotetaan siinä ja nostetaan valumaan. Sitte keitetään kattekuuta ja siinä vedessä lijotetaan lankoja vähän aikaa. Sitte ne väännetään kuivaksi ja taas lijotetaan kroomihappovedessä, sitte kattekuudevessä j. n. e. 4 kertaa.

Kahviruuniksi värjättiin myös pakatsinkuorilla. Ne kuivattiin uunissa vienossa lämpimässä ja sitten keitettiin vedessä useampia tunteja, että vesi tuli punaisen näköistä. Sitte pantiin langat päälle ja keitettiin vähän aikaa ja nostettiin sitte valumaan. Sitte harattiin kuoret pois padasta, johon sitte pantiin alunaa ja sitte taas langat kiehumään. Keitettyä nostettiin valumaan ja kuivattiin.

Punaista värjättiin mataraheinän juurilla. Ne kuivattiin ja sitte keitettiin vedessä lankojen kanssa, sekalutta ja alunaa pantiin sekaan $\frac{1}{2}$ luotia lankanaulaa kohti.

Siten myös värjättiin punaiseksi, että pantiin sieveteen tinaa sulamaan, niin paljo kuin vaan jaksoi sulattaa. Sitte survottiin konsnellia hienoksi ja keitettiin vedessä ja sitte kaadettiin sievesi siihen, jossa sitte langat keitettiin.

Keltaista. Aikaseen keväällä otettiin suokumuilta jäkäliä (keltaisen näköinen sisus, päällyspuoli ruohonpäinen) ja keitettiin vedessä lankojen kanssa sekalutta. Sitte nostettiin langat valumaan, jäkälät otettiin pois ja pantiin alunaa sulamaan. Sitte taas langat siihen kiehumaan vähäksi aikaa.

GOBELIINISTA JA KUVA- KUDONNASTA.

Meidän päivinämmä, kun meillä on enemmän kuin ennen aljettu kiinnittää huomiota kotien taiteelliseen koristeluun, saattanee olla erikoinen viehätyksensä, että suurempikin yleisö saa jonkinlaista valaistusta gobeliini- ja kuvakudonnan historiasta ja tekoavasta, osaksi sentakia, että nämä taiteelliset käsityöt entisinä aikoina olivat enimmin kysytyjä ja kalliimmiksi arvosteltuja varakkaiden kotien koristuksia, osaksi koska nykyään täällä pohjossa on aljettu uudelleen kiintyä ja elvyttää vanhaa kutomistaitoa kotiemme koristamiseksi. Näillä kutomisilla, joiden valmistamiseen liittyy taiteilijanimet sellaiset kuin Rubens ja Raphael, koska he näihin sommittelivat malleja, oli useampia vuosisatoja mitä suurin merkitys suurissa sivistysmaissa. Jokainen, joka joskuskaan on nähnyt tuollaisen kutomuksen ja joka vähänkin tuntee tekoavojen, on tätä työtä ihmettelevä, joka on tuottanut niin kauniita tuotteita.

Ne komeat „kudotut tapetit“, joita on tehty ja edelleen tehdään Gobelin-tehtaassa Pariisissa, ovat ensi esiintymisestään saakka olleet mitä vilkkaimman ihailun esineinä. 15:nnellä, 16:nnellä ja 17:nnellä sataluvuilla olivat nämä „kudotut tapetit“ melkein välttämättömiä koristuksia rikkaiden ja ylhäisten huoneissa. Siihen aikaanhan ei tunnettu nykyajan huoneita paperitapetteja, ja oli sentakia aivan luonnollista, että hankittiin näitä kutomuksia, jotka kauneudellaan ja tiiviydellään täyttivät kaksi tarkotusta: ne antoivat huoneille mitä maukkaimman koristuksen ja samalla tekivät ne lämpimämmän ja viekottelevemmän näköisiksi.

Tapettikutomusten kotipaikkoja ovat Flanderit ja Ranska, joissa jo 1100-luvulla oli tällaisia tehtaita. Kaupunki Arras Artois-maakunnassa tuli aikaisin tunnetuksi ihanista kutomuksistaan, ja tästä tulee nimitys „arasi“ Italiassa ja „arras“ Englannissa kudotuille tapeteille yleensä, vaikkei niitä olisi valmistettuakaan Arrasissa.

Flanderista, missä Brüssel, Brügge ja Audenarde olivat huomattavimmat valmistuspaikat, leveni taito laajemmalle. V. 1530 perusti kuningas Frans I tapettikutomatehtaan Fontainebleau'hon, ja samaan aikaan oli taidelaitoksia Italiassa, Espanjassa, Saksassa, Tanskassa ja Ruotsissa. Loppupuolella 1600-lukua perusti Ludvig XIV gobeliinitehtaan Pariisiin, joka sitten tultuaan valtionlaitokseksi nimellä „Manufacture royale des gobelins“ valmisti niitä kuuluisia kutomuksia, jotka gobeliinein nimisinä olivat kaikkialla sivistysmaissa sangen arvossa pidettyjä ja ihailtuja kauniiden väriensä ja yleensä viehättävien muotojensa vuoksi. Nimitys *gobeliini* on siitä lähtien tullut sellaiselle kutomukselle, joka valmistetaan pystykutomapuissa, n. k. „hautelisse“ kutomuksena. Gobelin oli nimenä eräällä tämän kutomistavan mestarilla, joka sitäpaitsi tunsu salaisuuden värjätä lankoja niin ettei ne voineet vaalistua.

Brüsselin tapettikutomistehtas oli aikaisin tullut kuuluisaksi ja sen maine kasvoi vielä enemmän, kun paavi Leo X tilasi täältä suuren joukon kutomuksia Rooman Sikstiiniseen kapelliin Raphaelin laatimien luonnosten mukaan. Kun nämä oli ripustettu v. 1519 kapelliin, levisi maine niiden kauneudesta laajalle ja kaikkialla kasvoi mieltymys tällaisiin kalliisiin kutomuksiin ja niiden kysely suurin, niin että Brüsselin ja Pariisin tehtaat saivat lukuisia tilauksia. 1600-luvun kudotut tapetit saivat erikoisen luonteen, kun Rubens silloin laati joukon luonnoksia Flanderin tehtaita varten, ja niillä oli suuri vaikutuksensa. Pohjoismaihin tuli tämä kutomistaito n. 1540, kun Kustaa Vaasa tuotti Flanderista taitavia kutomia, jotka ottivat ruotsalaisia oppilaita avukseen. Ensimmäiset kudokset tehtiin Gripsholman linnassa. Kultakutojakunta lisääntyy vähitellen ja kutomispaikkoja syntyy Tukholmaan, Upsalaan, Wadstenaan, Svartsjö'hön ja Kalmariin.

Eerikki XIV:n hallitessa pääsee tapettikutominen huippuunsa. Tottuneita taiteen harjoittajia kutsutaan Antwerpenistä. Käsitellyt aineet ovat otetut raamatusta, muinaistarustosta tahi maan omasta historiasta. Kun komeutta rakastava Eerikki on karkotettu valtaistuimelta, lakkaa tapettikudonnan lyhyt kukoistusaika Ruotsissa. Hänen seuraajillaan ei ollut samaa mieltä tahi mieltymystä tähän taitoon, vaikka kudotut tapetit yhä edelleen ovat välttämättömiä koristuksia rikkaitten ja ylhäisten linnoissa ja asunnoissa. Osoitteeksi siitä miten välttämättöminä näitä pidettiin, mainittakoon, että, kun kuningas Kustaa II Aadolf lähti Saksan sotaan, vei hän

mukanaan noin neljäkymmentä tällaista kudosta. Myöskin kuningas Kaarle IX on suosinut tätä taidehaaraa, mutta hänen kuolemansa jälkeen ei kutomistaito saavuttanut enää samaa korkeata kantaa, mikä sillä ennen oli niistä kokeista, joita Kustaa II Aadolfin ensimmäisinä hallitusvuosina tehtiin sen elvyttämiseksi.

Tämän jälkeen unohtui tapettien kutomistaito melkein kokonaan lähemmäs 100:si vuodeksi. 1700-luvun keskipaikkeilla, kun uusi kuninkaallinen linna Tukholmassa on sisustettava ja koristettava, herätetään vanha taito henkiin uudelleen, ja mahtava „hattupuolue“ ottaa asian huolekseen. Isänmaalliset hatut pyytävät ranskalaisia kutojia opettamaan ruotsalaisille taidon. Näiden oppilaiden joukossa tapaamme sittemmin sangen tunnetun Pehr Hilleströmin.

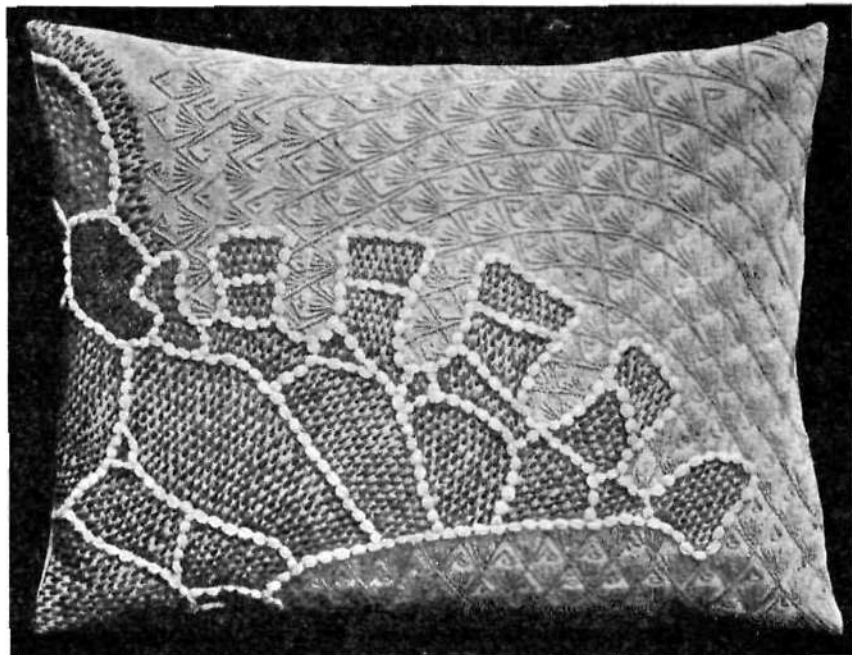
Tällävälän oli tieto tästä kutomistavasta vähitellen levinnyt kansan syvempiin kerroksiin eräissä osissa Ruotsia, missä kutomistaito yleensä jo vanhoista ajoista saakka oli tunnettu ja käytetty. Skoonessa ja Smoolanissa muodostui oma kansallinen tapettikutomislaji mahtavan Ahlströmer-perheen suoje-luksessa ja avulla. Pappiloissa ja talonpoikaikodeissa harjotetaan nyt tätä taitoa, joka tosin kompositsiooniinsa ja tyyliinsä nähden huomattavasti muuttuu, riippuen harjoittajien erikoisesta käsityksestä ja luonteesta, mutta tekotapa on sama, mikä se on ollut suurissa maailmankuuluissa tehtaissa. Aineen suurempi karkeus ja aiheiden yksinkertaisuus antavat näille kudoksille jonkinlaisen naiivin leiman. Ne vaikuttavat kumminkin sangen puoleensa vetävästi välittömyytensä kautta ja siksi, että me niiden kautta saamme silmätä rahvaan ajatus- ja tunnemaailmaan. Useimmiten esitetään kuvia pyhästä historiasta, kuten Aatami ja Eeva paratiisissa, Maria ynnä Jeesuslapsi, viisaat ja tyhmät neitseet j. n. e. Toisinaan käytetään vain kasviaiheita ja tällaisten vanhojen rahvaankutomusten joukosta on tavattu todellisia naiivin kauniita aarteita. Voidaan myöskin puhua kansankutomistaidon kukoistusajasta 1700-luvun jälkipuoliskolla, kunnes tämä kaunis taito näyttää kokonaan kuolevan seuraavan vuosisadan aikana.

Meidän päivinämmä on kuitenkin alettu yrittää elvyttää tätä vanhaa taitoa, ja tässä ovat Ruotsi ja Norja tulleet erinomaisen kauniisiin tuloksiin.

Kun mieltymys kutomiseen yleensä meillä Suomessa viimeisten 15 vuoden kuluessa on uudelleen henkiin herätetty, on tännekin koetettu tuoda sen laatuinen kutomistapa, joka tehdään pysty-kutomistuolissa, n. k. gobeliini- ja kuvakudonta. Sekä Helsingin Käsityökoulu että Suomen Käsityönystävien yhdistys ovat ottaneet nämät työt opetusaineittensa joukkoon.

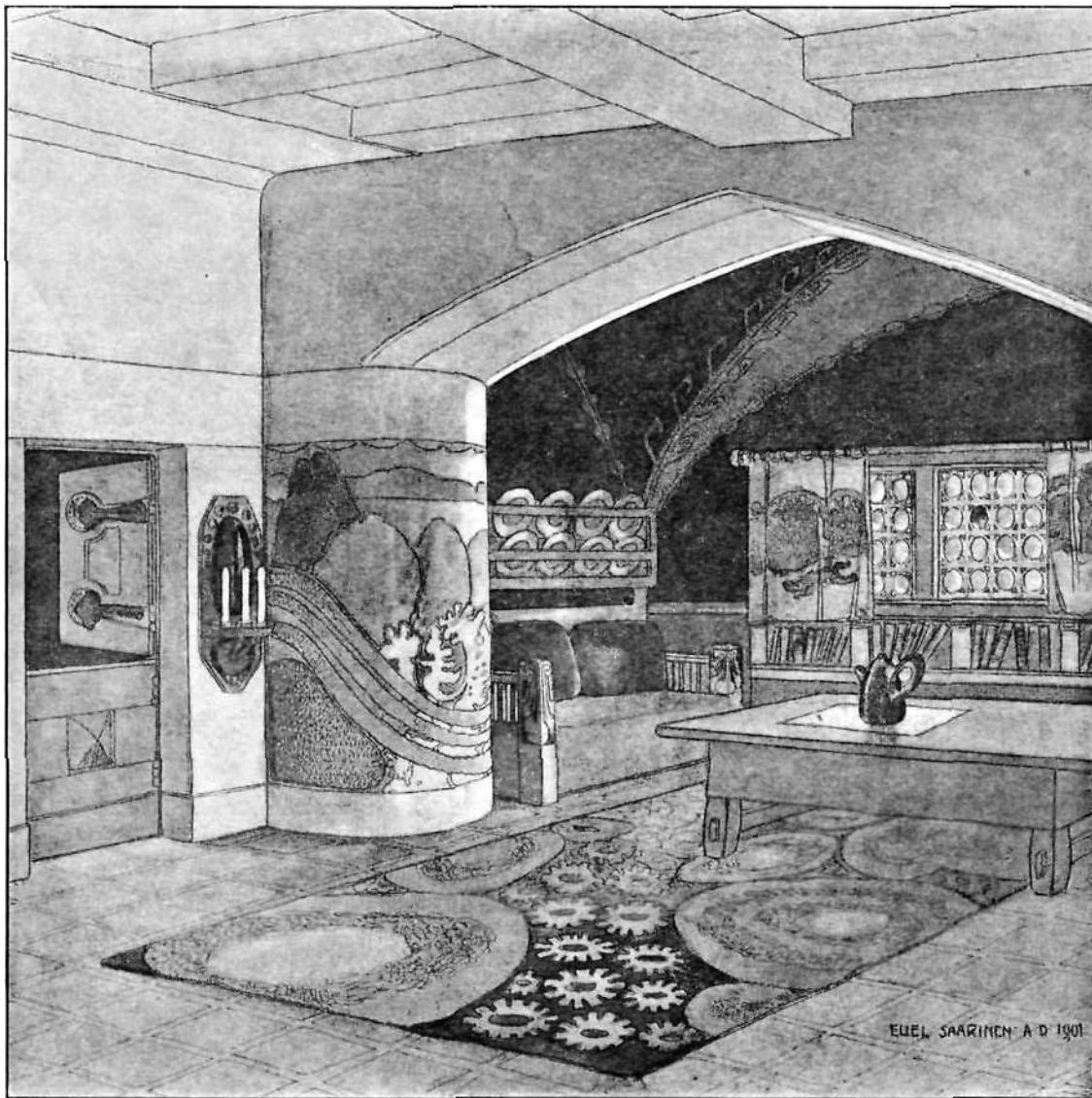
Lienee paikallaan antaa tässä lyhyt selitys työn suorituksesta. Sillä tekotavalla, jota tämännäpäisessä kutomisessa käytetään, on hyvin vanhat juurensa. Egyptin haudoista on tavattu täten tehtyjä kankaita, ja Etelä-Ameriikan ja Aasian vanhat sivistyskansat ovat myöskin valmistaneet kutomuksiaan samalla tavalla. „Les Gobelins“issa Pariisissa on vielä samat lattiat ja kattoon on kiinnitetyt tuolit, joita käytettiin laitoksen perustamisaikana.

Niissä kutomuksissa, joita nykyaikanamme tehdään, käytetään muutettavia pysty-kutomistuoleja, joita lähimmin voi verrata jaloille asetettuun kehykseen. Loimet, verrattain paksua kerrattua pumpulilankaa, pingotetaan kehykseen (raamiin) pystysuoraan. Ylhäältä kiinnitetään ne solmimalla lujiin puupalikoihin, jotka pistetään kehyksen yläreunassa määrättyjen matkojen päässä oleviin reikiin. Noin 25 säijeparin tulee täyttää 10 sentimetrin leveydeltä. Kudottava malli maalataan paperille (mikä käytettäessä liisteröidään kankaalle) kaikki varjot ja väri-vaikutukset kulkien pystysuoraan. Kun kummin-

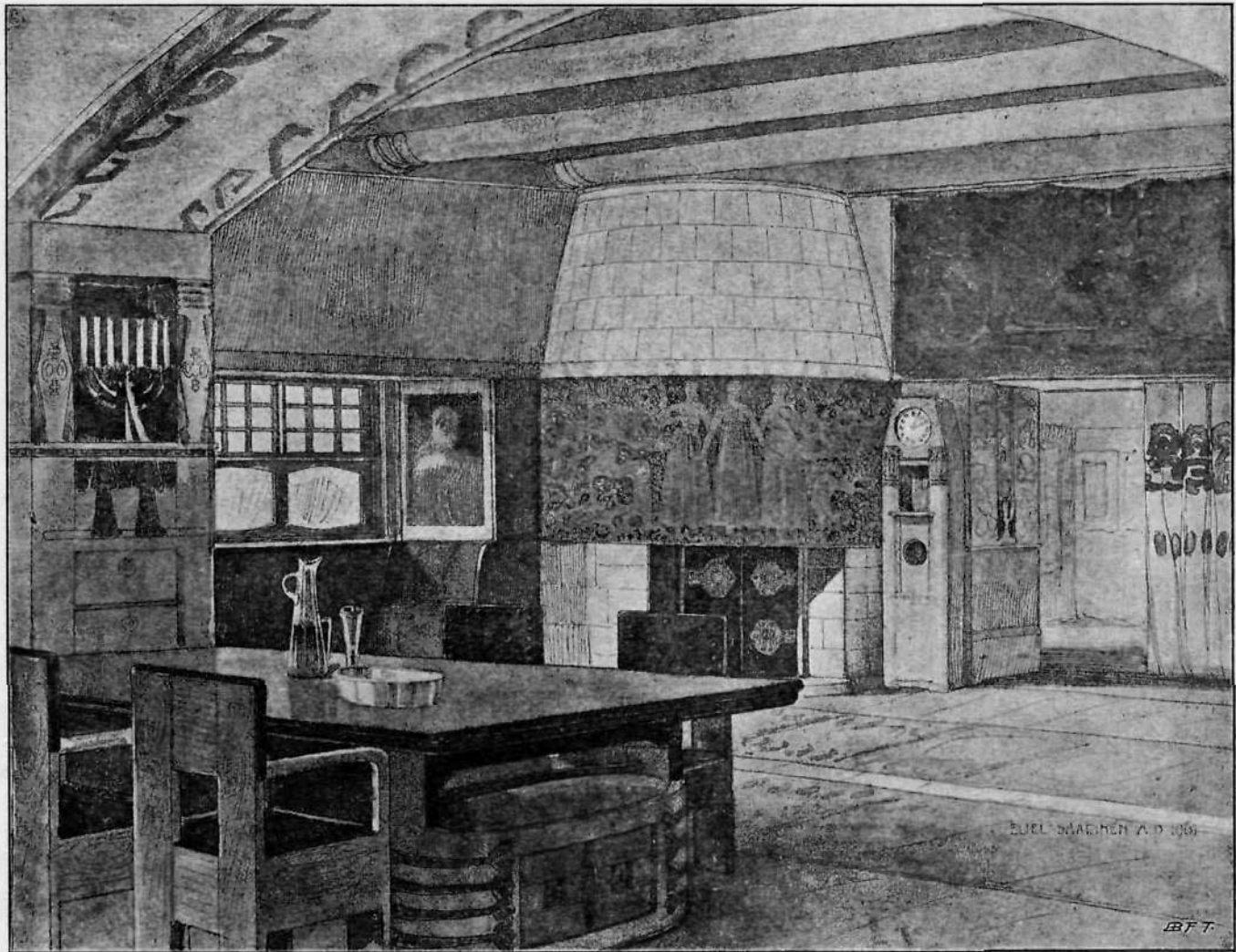

☞ Sohvatyyny.

A. Engberg.

Arkkitehti ELIEL SAARINEN.
HUONEEN SISUSTA.

HUONEEN SISUSTA.

Arkkitehti ELIEL SAARINEN.

KOTITAIDE A VI

Joulukuun 1902 ❖ ❖

ERIKOISLIITE XX ❖

Selitys Suomen Käsityön Ystävien näyttelystä syksyllä 1902 otettuun ryhmäkuvaaan.

Akkunaverhot kuvan vasemmalla puolella ovat ohuesta läpikuultavasta pumpulikankaasta; lehdet niissä ovat ommellut viheriäisellä villalangalla ja kukat keltaisella pumpulikankaalla. Piirustuksen niihin on antanut neiti E. Jäderholm.

Keskellä olevat *oviverhot* ovat taiteilija G. Engbergin piirustuksen mukaan tehdyt (tämä piirustus sai 2:sen palkinnon yhdistyksen syyskilpailussa). Verhot ovat harmaan vihreätä, tummaa verkkaa, ommellut kahdella vihreällä (tumma ja vaalea) ja 2 ruskealla värillä.

Lattiasta koroitettulla osalla oleva *tuoli* on kreivi L. Sparren tekemä. Päällinen siinä on valkaisemattontaa karkeata pellavakangasta vihreällä ja vaalean punaisella pellavalangalla ommeltu.

Tuolin yläpuolella on 2 taiteilija V. Blomstedtin kuvakudontaa.

Tuolin viereisellä pöydällä oleva *pöytäliina* on harmaan vihreätä pellavakangasta, ommeltu sinisen vihreällä, tumman-ruskean-vihreällä ja valkaisemattomalla liinalangalla. Piirustuksen siihen kuin myös

pöydän edessä olevaan 2:teen tyyneyn on G. Engberg antanut.

Kohta keskiosan oikealla puolella on 2 taiteilija A. Gallénin piirustusten mukaan tehtyä *ryijyä*. Ylempanä olevaan ryijyyn on käytetty pohjaksi pari vihreätä väriä, kuviossa on harmaata, valkeata, mustaa, ruskeata, sinistä y. m. värejä. Alemman ryijyn päävärit ovat tummansininen, keltainen ja ruskean punainen.

Oviverhot oikealla ovat harmaan-vihreätä villakanavaa. Laidat ovat ommellut tumman ruskealla; kuviossa ovat reunat vaaleanvihreät ja keskukset harmahtavan ruskeat. Näistä taiteilija Engbergille jaettiin 1 palkinto yhdistyksen syyskilpailussa.

Suurella pöydällä olevaan pöytäliinaan on taiteilija A. Haartman antanut aiheen; se on vaalean ruskeasta verasta, kukat punaiset ja lehdet ruskean vihreät.

Lattialla oleva tuoli on arkkitehti E. Saarisen piirustuksen mukaan; päällinen joka on kreivi L. Sparren tekemä on villakanavaa, kokonaan villalangoilla yli-ommeltu; päävärit ovat korean sininen, tumman vihreä ja keltaisen ruskea. Tämä tuoli on Kansallisteatterin lämpiötä varten tehty.

Lattiarvijy on V. Blomstedtin tekemä.

kin värivivahdukset saadaan kuteilla, on seuraus se, että malli kudottaessa on asetettu kudoksen taakse vaakasuoraan eli makaavaan asentoon. Jotta oikein tajuisi gobeliinikutomisen, pitäisi nähdä sellainen työ. Vasenta kättä käytetään erottamassa loimilankoja toisistaan (suun muodostamisessa), kun taas oikea käsi kuljettaa kudelankaa, joka on kiedottu melkein nypläysnappulan kaltaiselle sukkulalle, siitä tosin eroten siinä suhteessa, että kutomissukkula on terävä toisesta päästään, jolla kärjellä kuteet painetaan tiiviisti toisiinsa, jottei loimia lainkaan näy. Mitenkä eri säikeet, rajaviivat ja värit kietoutuvat toisiinsa, on mahdotonta oppia kirjallisesta esityksestä. Harjotuksen kautta on se taito opittava. Omituista tässä kutomisessa on myöskin se, että kutoja kutoessaan näkee työnsä nurjan puolen kun oikea puoli on mallia vasten, joka leveän kepin avulla painetaan loimia vastaan. Kun oikea puoli esiintyy tasaisena pintana, joka monine värineen muistuttaa maalausta, on nurjapuoli sangen epätasainen ja täynnä langan päitä. Lisäksi tulee, että tällä kutomuksella, kun se otetaan pois puilta, on joukko avonaisia kohtia eli, niinkuin niitä kutsutaan, reikiä, väriä vaihettaessa ei nimittäin yhdistetä eri lankoja, vaan kutomuksessa on avonaisia paikkoja. Kaikki avonaiset paikat ommellaan sitte kiinni ylötaen.

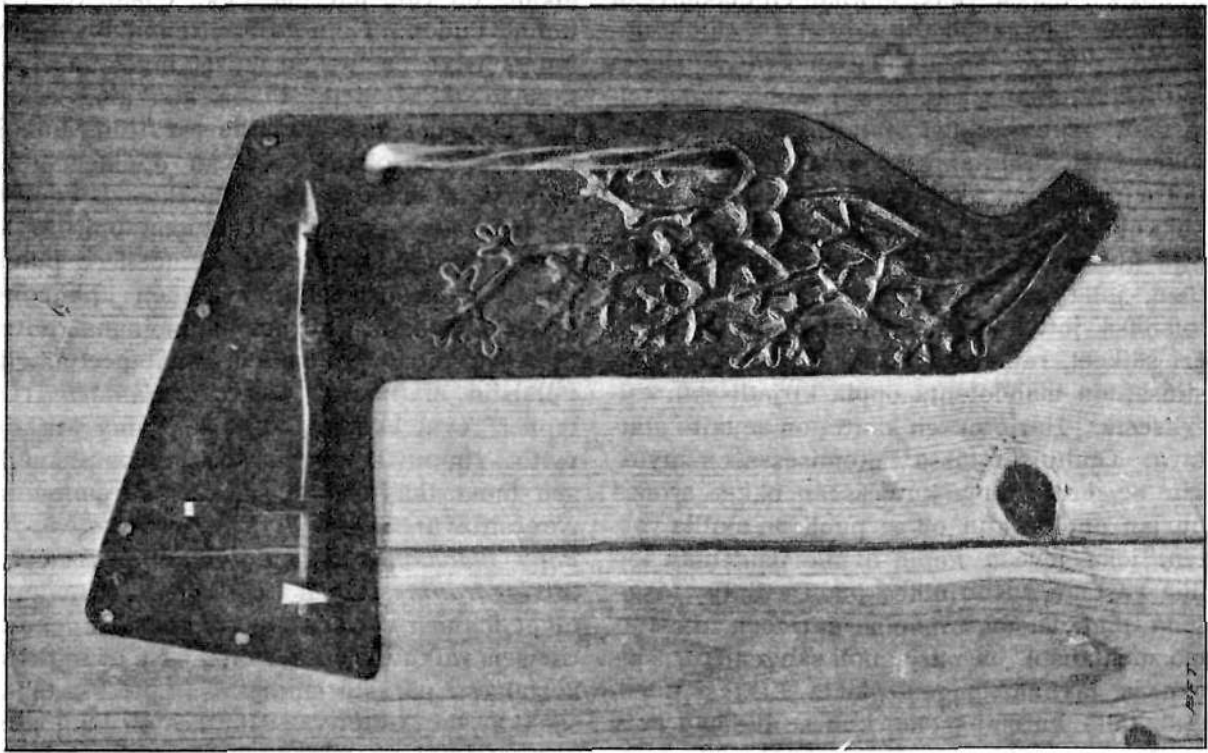
N. k. kuvakudonta, jolla on monia suuria yhtäläisyyksiä gobeliinikutomisen kanssa, eroaa siitä joissakuissa suhteissa huomattavasti. Myöskin se toimitetaan pystyvuissa, mutta tämä on varustettu polkusimilla, jonka kautta kutojalla on molemmat kädet vapaina kutomiseen. Täällä ei esiinny mitään eri värivivahduksia, vaan mallit tehdään varjottomissa ja pyöristymättömissä tasaisissa pinnoissa. Sitä paitsi kuvakudonnan nurjapuoli on täydesti samanlainen kuin oikeakin puoli.

Tällä kutomislajilla on juurensa Norjassa, missä sillä 1500-luvulla oli rikas kukoistus-aikansa. Alkujaan pitäisi taidon olla hyvin vanhan, eikä se ole syntynyt niiden maiden vaikutuksista, jotka ovat gobeliinikudonnan luoneet. On henkilöitä, jotka tahtovat väittää, että jo v. 1000 Norjassa olisi kudottu tämän tapaisia ja että Islannin vaimot ensiksi olisivat alkaneet tehdä näitä kalliita ja taiteellisia töitä. Siihen aikaan kun miehet vielä elivät vapaata viikinkielämäntään, istuivat naiset kotosalla ja kutoivat mattoja, joita sitte käytettiin koristuksina milloin paljaita hirsiseiniä oli peitettävä suurissa juomingeissa, joita toimeenpantiin viikinkien palatessa voittoineen ja saaliineen.

Tämä vanhanajan kutomistapa on monia vuosia maannut unhotuksissa, ja uudempana aikana oli vain harvoja, jotka enään tunsivat tämän taidon. Noin 20 v. sitten alkoivat Norjan sivistyneen luokan naiset innostua elvyttämään tätä. Siellä täällä kaukaisessa kokassa Norjan maaseuduilla tavattiin vanhoja naisia, jotka olivat työtävän oppineet äidiltään ja äidinäidiltään. Innokkaasti etsittyä ja tarkkaan tutkittua tekotapaa opittiin lopuksi metodi ja nyt voitiin uudelleen puhua tämän kansallisen kutomistaidon kukoistuksesta Norjassa. Norjan mainioimmat taiteilijat ovat piirtäneet malleja ja antaneet aiheita tällaisiin mattoihin. *Gerhard Munthen* „rigstepper“ ovat laajalta kuuluja. Nämä jättiläismatot riippuvat nyt Kristianian kuninkaallisen linnan käytävässä ja ovat suuremmissa. Ne esittävät *Sigurd Jorsalafaren matkaa pyhään maahan* ja *Sigurd Jorsalafare vetäytyä Miklagårdiin*. Nämä kudokset ovat huomattavat ihanien väriensä, suuremmissa dekoraatiivisen vaikutuksensa kautta. Ne ovat yksinkertaisesti parasta, mitä tässä taiteessa tähän saakka on esitetty. Munthe on sitäpaitsi sommitellut joukon luonnoksia kuvakutouksiin, joihin aiheet ovat otetut vanhoista Norjassa joukottain löytyvistä saduista. Tämän miellyttävän maan suurenmoinen, jylhä, voidaan sanoa satumainen luonto, on kansassa muodostanut rikkaan mielikuvituksen ja kuvia yli- ja alimaallisista olennoista, jotka luonnossa asuvat. Kaikki nämä kansantarinat ja kertomukset sopivat erinomaisesti tänäkin päivänä yksinkertaiselle suurityyliselle kuvakudonnalle.

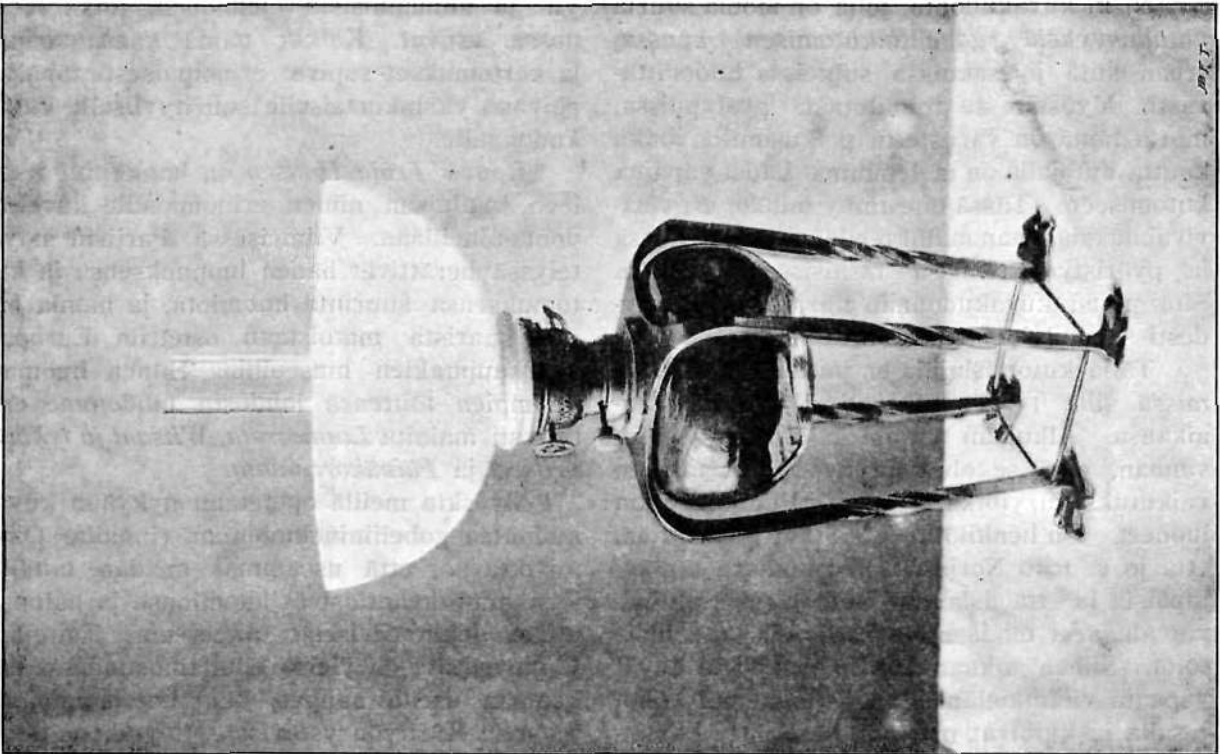
Rouva *Frida Hansen* on hankkinut itselleen kuuluisan nimen erinomaisilla kuvakudonta-aiheillaan. Viimeisessä Pariisin näyttelyssä herättivät hänen luonnoksensa ja kutomuksensa suurinta huomiota, ja monia hänen suurista matoistaan ostettiin Europan suurkaupunkien museoihin. Hänen huomattavimpien töittensä johdosta tahdomme erityisesti mainita *Linnunrata*, *Wisaat ja tyhmit neitseet* ja *Fäiväkorennoita*.

Myöskin meillä opetetaan nykyään kuvakudontaa gobeliinin kudonnan rinnalla. Olisi toivottavaa, että useimmat meidän taiteilijostamme kääntäisivät huomionsa ja halunsa tähän dekoratiiviseen taiteeseen. Taiteilija Blomstedtilta on yleisö ollut tilaisuudessa näkemään useita sangen kauniita luonnoksia Suomen Käsityön ystäväissä. Löytäköön tämä vanha ja kaunis kudontatapa yhä useampia harjoittajia meillä, ja näin jalostukoon ja kunistukoon useampain yhteisten harrastusten ja maun kautta, niin että mekin voisimme

Eric Ehrström.

Ovilukko.

Eric Ehrström.

Lamppu.

Kyntiläjalka.

Eric Ehrström.

koristaa kotejamme matoilla, jotka' so-
pusointuisilla väreillä ja kauneilla muo-
doilla hyväilevät silmää.

S. S-n.

KOTITAITEEN ALALTA.

ERIC EHRSTRÖM.

Huomattava ilmiö versovassa taide-
teollisuudessamme on nuori taiteilija,
jonka nimi on tässä yllä. Alkuaan Gal-
lénin oppilas. Muutama vuosi sitte il-
mestyi hänen teoksiansa jokunen taide-
näyttelyihin. Eräs vuolukiviveistos uu-
nia varten, pakotettuja kuparisia avain-
levyjä, eräs hauska patineerattu kynt-
tiläkannatin, seinällä pidettävä y. m.

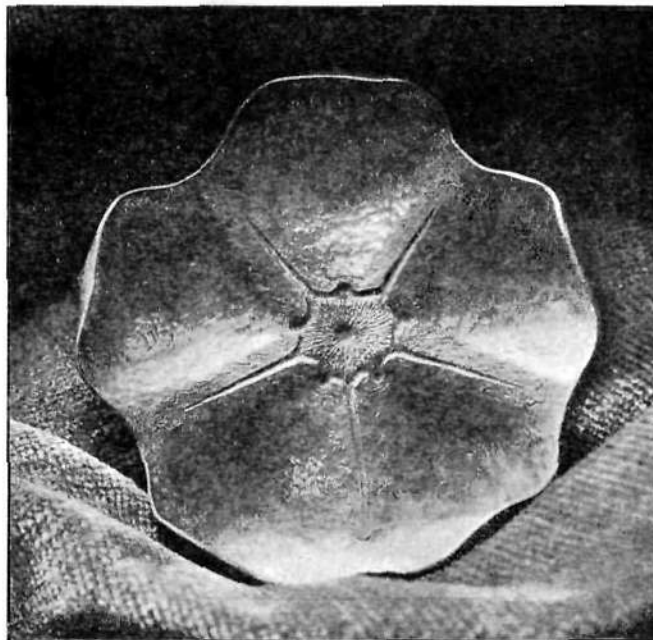
KOTITAIDE (A) VI.

Tuhkakuppi.

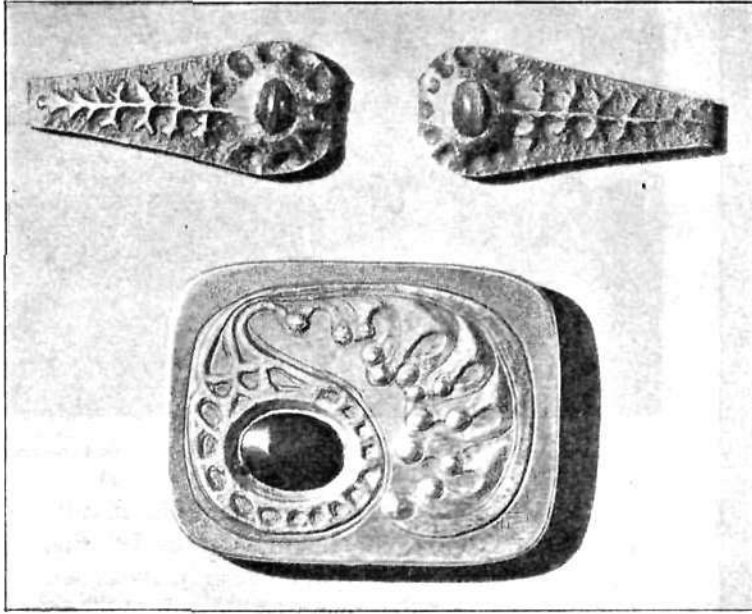
Eric Ehrström.

Myöhemmin työskenteli hän ulkomailla,
Pariisissa. Sieltä palattuaan — viime vuonna,
osotti hän näytteile panemissaan teoksissa
huomattavasti edistyneensä. Joskin lahjak-
kaita, olivat hänen ensimmäiset tuotteensa
vielä useastikkin hataria ja tekotavaltaan raa-
koja. Ulkomaan matkansa oli tässä suhteessa
vaikuttanut melkoisen edistyksen. Myöhem-
mät teoksensa osottavat syvempää syventy-
mystä aiheeseen, hienostuneempaa tunnetta
ja suurempaa aineen hallitsemista. Toisin
sanoen, hänen työnsä on taiteellisesti valmiim-
paa. Tosin kyllä olisi ankarampi itsekritiikki,
tarkempi seulominen, hänelle joskus tarpeen.
Kaikissa tapauksissa on hänen taiteensa jo
kääntänyt suurta huomiota puoleensa, hu-
miota, joka vaatii häneltä yhä suurempia tule-
vaisuudessa. Viime syksynä oli hän näytteille
pannut kanteleen hopeakoristuksineen, muu-
tamia somia rintasolkia, kipsisen portin kol-

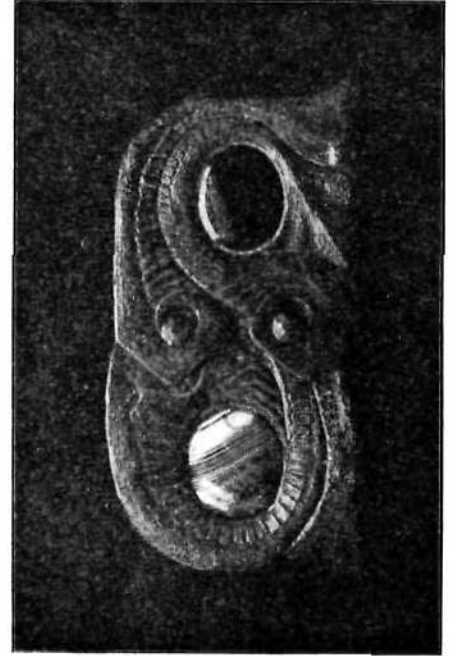
Tuhkakuppi.

Eric Ehrström.

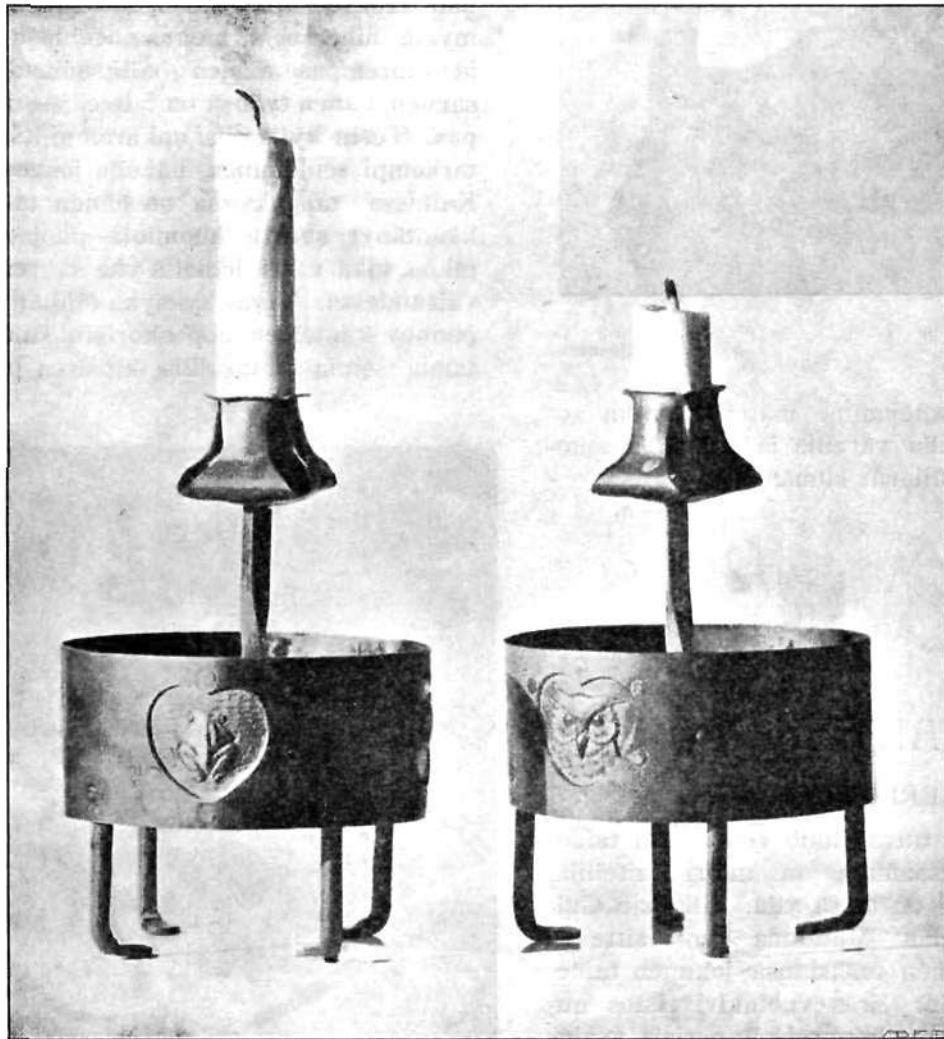
Hiussolkia ynnä rintasolki (hopeasta).

Eric Ehrström.

Vyö-solki.

Eric Ehrström.

Kynttiläjalka.

Eric Ehrström.

EMIL HALONEN.

Erlkoisosa lampun kuvusta. Emil Halonen.

kutin-mallin, kynttiläjalan, joka on tässä vihossa kuvattuna y. m. Hänen tämän vuotisista teoksistaan on useimmista kuvat tässä mukana. Hauskimmat niistä ovat epäilemättä kuparinen tubkakuppi, viehättävästi patineerattu meritähtineen, sekä hopeaiset hiussoljet jalokivillä koristetut. —

Lamppu. Emil Halonen.

Rintasolki.

Nuori kuvanveistäjäamme jonka etevätä hienoa „Impeä“ tämän syksyisessä taidenäyttelyssä ihailimme, oli myöskin pannut näytteille lampun, jonka kuvan tässä julkaisemme. Säiliötä kaunistaa erinomaisen tunteelliset kupariin pakoitetut kuvat, jotka esittävät pieniä lapsia eri hommissa tulen ääressä. Myötäliitetty kuvaa palelevaa poikaa, pesän eteen kyyristyneenä. — Siinä on tunnetta, siinä on rakkautta siinä kuvassa! —

Teräkseen pakotettu solki (kovaa työtä!) on niinikään Emil Halosen.

KOTITAIDE DÜSSELDORFIN NÄYTTELYSSÄ.

Uudistuksen hyökylaine dekoratiivisen taiteen alalla lähti Englannista. Se on vyörynyt yli koko Euroopan mantereen, musertanut vanhat ideaalit, herättänyt uudet eloon. Sen vaikutukset ovat tuntuneet kaukaisimman maan äärissä, ja nyt vähän enemmän kuin vuosikymmenen kuluttua aletaan saada jonkinlaista selvyyttä siitä kaaoksesta, minkä tuo mahtava liike on aikaansaanut. Aletaan jo kyllin selvästi erottaa ne alat, missä aatteeton matkiminen on syntynyt niistä, missä mullistus on antanut ilmaa ja valoa uusille tuoreille aatteille itsenäisyyden ylpeätä leimaa kantaen. Turinin suuri maailmannäyttely oli yksi aikojen merkkejä. Se oli ensimmäinen yleiskansallinen näyttely, joka oli tarkotettu yksinomaan sovellutetulle taiteelle. Sillä on kyllä lähimpinä edellisinä vuosina ollut paikkansa suuremmissa taidenäyttelyissä, mutta taiteen puritaanit ja kvääkarit katsoivat sitä välinpitämättömästi, elleipä ihan karsaasti ja halveksien. Valitettavaa oli että kehotus tähän dekoratiivisen taiteen kastetilaisuuteen lähti kansasta, joka huolimatta loistavista muistoistaan, ei kumminkaan meidän päivinäme omista niitä tarpeellisia edellytyksiä, mitkä oikeuttaisivat sen asettumaan taiteen mailmajuhlan etunenään. Näyttely lienee tästä myöskin kärsinyt kuten silminnäkijät vakuuttavat, syystä että se ei ollut niin edustusrikas kuin olisi ollut toivottavaa. Englanti olisi, niin ainakin tuntuu, se maa

tässä tapauksessa jonka olisi tullut olla tuollaisen kansainvälisen näyttelyn alkuunpanijana, ja ihmeellistä on ettei niin tapahtunut.

Düsseldorfin suuri kansallinen näyttely tänä kesänä tarjosi yhtä ja toista huomattavaa kotitaiteen eli paremmin sanottuna taiteen alalla, jota käytetään kodin koristamiseksi.

Suureen teollisuushalliin oli suuri joukko huonekaluteollisuuden harjoittajia näyttelynsä järjestäneet. Nämät tarjosivat säännöllisesti sangen vähän mieltä kiinnostavaa. Nähtiin noita ikuisesti kiemurtelevia ja aaltoilevia linjoja, joita oli käytetty ilman arvostelukykyä ja etupäässä huomattavasti tarkotettuna tehdä reklaamia ja koettaa saavuttaa barokkimainen alkuperäisyys konstruktivistien viivojen ja tasapainoa synnyttävien suhteiden terveen maun, hyvän sävyn ja tunteen kustannuksella. Täällä nähtiin jähmettyneenä todellisuudeksi kaikki se, mikä nyt vuosikausia on lainehtinut kautta niiden lukemattomien kuvallisten aikakauskirjojen, jotka elävät loiselämänsä taiteen kauniilla puilla ja joita joku on sattuvasti kutsunut taiteen muotilehdiksi. Kaikkien täällä edustettujen saksalaisten firmojen joukossa kohosi H. Stroucken, Krefeld huomattavasti yläpuolelle muiden kolmella hyvin sisustetulla ja aistikkaasti kalustetulla huoneellaan. Maku ja hyvä tajunta näkyivät täällä vallitsevan rinnalla jonkinmoisen, vaikkei varsin vahvasti esiintyvän alkuperäisyyden. Sivumennen mainittakoon, että suuri osa niistä koriste-esineistä joita tänne oli hankittu huonekaluston täydentämiseksi ja synnyttämään kotoista tunnelmaa oli Iris-ruukutöitä, vanhoja tuttuja, joita jonkinlaisella kaipuulla katseli vieraalla maaperällä.

Sillä alalla, mihin tässä kosketellaan, oli kaksi poikkeusta tehty kansallisuuteen nähden, kun oli annettu belgialaiselle Van de Veldelle ja Wiener-Secession-yhdistykselle tilaisuus oman erikoisnäyttelynsä järjestämiseen. Van de Velde ja hänen tyylinsä ovat kyllin hyvin tunnetut, jotta tässä on tarpeetonta lähemmin ryhtyä kuvaamaan hänen taiteellisuuttaan. Van de Velde on varmasti yksi niitä alkuperäisimpiä persoonallisuuksia, joita on esiintynyt sen jälkeen kun dekoratiivinen taide on alkanut osaansa näyttellä, ja mies jolla on ollut ääretön vaikutus sovelletun taiteen suuntaan monessa maassa. Hänen persoonallisuutensa taiteilijana on niin kovin tarkkapiirteinen, että se helposti muuttuu yksipuoliseksi ja yksitoikkoiseksi. Hänen näyttelynsä Düsseldorfissa tuskin myöskään voi välttää tuota muistutusta. Huone-

kalut, pöytähopeat, koristukset y. m. kaikki pakotetut vahvasti stiliseerattuihin muotoihin, aina maun ja muotoaistin leimaamat, mutta väsyttäviä ijankaikkisesti samalla kiemurtelevalla, uudistuvalla motiivilla, missä kaksi vakinaista variatsioonia muistuttaa milloin hoikenevaa milloin paisuvaa taikinamassaa. Muodot tosin vaihtelevat kuin kuviot kaleidoskoopissa, mutta väsymystä synnyttävä rajoitus on myös sama.

Suuren mielenkiinnon tarjosi Wiener-Secessionin näyttelyn 4 huonetta, jotka olivat koristetut äärimmäisyyksiin menevällä hienoudella, mikä ominaisuus myöskin oli kaikille näytteille asetetuille huonekaluille, hopeoilla, koristeilla, tauluilla ja kuvanveistoksilla.

Kun astuu Secession-saleihin, hämmästyä aluksi. Koko tämä suunta näyttää niin uudelta, niin täydesti eroavalta muotilehtien talleamista poluista, niin vastakkaiselta niille käsityksille, mitkä ovat alkaneet tunkea yleiseen tajuntaan, että muutamia silmänräpäyksiä kuluu ennenkuin ennättää tointua, ennenkuin silmä rauhallisesti tarkastellen voi antaa tunteille aineksia arvostelemaan lausuntoon. Hämmästyksen tunnetta seuraa pian miellyttävän rauhallisuuden, ehjyyden, sopusointuisuuden tunnelma ja me alamme vähitellen, kun ensin olemme tottuneet näiden valoisten, värikkäiden huoneiden ehjyys-vaikutukseen, tarkastaa erikoisasia ja tutkia keinoja, millä tulos on saavutettu. On saatu hyvin yksinkertaisia keinoja käyttämällä huoneisiin ilmakas, valoisa, ihanpa iloinen tunnelma. Originellisen seinäkoristuksen muodosti eräässä huoneessa rosainen, karkea, valkeaksi maalattu rappaus, mihin oli matalaan relieffiin tehdyillä kuvioilla koristettuja kaakelilevyjä upotettu. Friisin muodosti vihreistä perhosista ja kovakuoriaisista kokoonsommiteltu pintamalli. Poikkeuksen koristelun yksinkertaisuudesta teki pieni ravintolahuone, sekä huonekaluliikkeen Jaray'n huone, mihin alempana palaamme. Ravintolahuoneen seinät olivat vähän yli miehen korkeuden peitetty pienillä Tiffany-lasi-neliöillä, jotka olivat iiriseeratut siniseen, vihreään, punaseen kuten riikinkukon höyhenpeilissä. Tämän yläpuolella on valkoinen koristamaton friisi. Katkaisemaan lasilevyjen yksitoikkoisuutta oli erityisiin kohtiin sovitettu stiliseerattuja ja hyvin koristellen käsiteltyjä naamoja pakotetusta messinkilevyistä. Huonekalut, jotka kuuluivat ravintolahuoneen sisustukseen niinkuin myös ne jotka olivat näytteille asetetut muihin huoneisiin ja osaksi olivat näytteille pantujen kultasepäntöiden vitriineinä, olivat kaikki jaloista puulajeista yksinkertaisesti rakennettuja. Kauniit, hienot

muodot, koristeellisesti vaikuttavat silailut, alkuperäiset rakenteet, kaikki nämät antoivat esineille taiteellisen aristokraattisen ulkomuodon, siis täydellisesti vastakkaisen kuin mitä huomattiin teollisuushallin loisteliaassa, mutta jotenkin mitättömässä rihkamassa. Vielä oli yksi huone Wiener-Secession-osastossa, joka ansaitsi tunnustusta makunsa ja tyylikkävyytensä takia, mutta joka kumminkin huomattavasti poikkesi siitä äärimmäisen radikaalisesta suunnasta, mistä muut huoneet olivat näyttäneet. Toiminimi Jaray Wienistä oli järjestänyt tähän viimeiseen huoneeseen pienen 8-kulmaisen salongin eli boudoirin, mikä alkuperäisyydessään ei kumminkaan kyennyt kilpailemaan Secession-huoneiden kanssa. Seinät olivat päällystetyt keltasella silkkikanakaalla, mihin kuhunkin 6:teen vapaaseen seinäalaan oli laadittu harmaalla ommeltu kehyksenmuotoinen koristelu. Yksi seinä tästä 8-kulmaisesta huoneesta oli ovea varten ja vastapäätä siitä olevasta seinästä otti monumentaalinen, harmaaksi petsatusta veistokoristeilla varustetusta puusta tehty kello. Kellotaulun yläpuolella olevassa syvennykseen oli naisen pää silmät puoleksi ummessa ja huulilla arvotuksen tapainen hymy. Huoneen huonekalut olivat valmistetut vaaleasta kauniisti solitetusta mahognista ja muistuttivat pääpiirteiltään n. k. empiiri-tyyliä, vaikka olivat nykyaikaiseen henkeen laaditut.

Secession osaston kokonaisvaikutusta on sangen vaikea itselleen selvittää. Samalla kun täällä tunsii seisovansa jonkun individuaalisen, jonkun toden ja hyvän sovelletun taiteen ilmenismuodon edessä, samalla ei voinut välttää jonkinlaista mielessä väikkyvää tunnetta siitä että kaikki tämä oli edellä meidän aikamme, toisin sanoen että meidän nykyajan ihmistemme enimmäkseen tummine, epämääräisen likaisine värineen ja rumine pukukuosineen ei oikein näyttänyt sopivan tähän vahvasti esteettiseen kehykseen. Kaikki nämät huonekoristelut ja huonekalut olivat ilmiönä hienostumisesta, mihin vain sangen pieni osa yhteiskunnasta on päässyt. Tunsii näissä interiööreissä tämän hienostumisen nähdessä tarvitsevänsä nähdä myös esteettisesti jalostuneita ja hienostuneita ihmisiä sopuoinnussa ympäristönsä kanssa. Sopuointunsa, kaikissa linjoissa ja väreissä tarkkaan tutkitun hienoutensa kautta muistutti Secession-näyttely sangen paljon Jaappanilaista taidetta, olematta kumminkaan jaappanilaisten aiheiden matkimista. Kaikella oli sama kokonainen luonne. Se mitä tässä, kaipasi oli tarpeellinen vertailu alkuperäisiin jaappanilaisiin.

L. Sparre.

„UUSI RISTIRETKI“.

Matkavaikutuksia Englannista.

A. L.

Queens Roadin varrella, ei kaukana Hyde-puistosta on muuan hauska pieni myymälä, missä on kaupan „Peasant Art“ — „talonpoikaistaiteen-tuotteita“.

Fajanssiserviisejä, yksinkertaisia ja luonnollisesti hieman karkeasti oikeilla „talonpojankoreilla“, punasilla, sinisillä ja vihreillä kukilla ja lehdillä koristettuja, on hyllyillä miellyttävissä riveissä, kehoittaen tuoreella huumorillaan tekemään jonkun innostavan maalaisen picknick'in pitkin Thames'ia Richmondiin, Hampton Courtiin tahi vielä kauvemmas pois miljoonakaupungin painostavasta, tukahduttavan savuisesta kuumuudesta. Niiden rinnalla on talonpoikaskeramiikin muita tuotteita, komeita nekin, ja mainioita pakotetusta kuparista tehtyjä kahvipannuja, kastrulleja, vesisankoja ja hiilisäiliöitä. Tuolla on maalatuilla koristuksilla varustettu kaappi, tuolla taas seinäkaappi j. n. e.

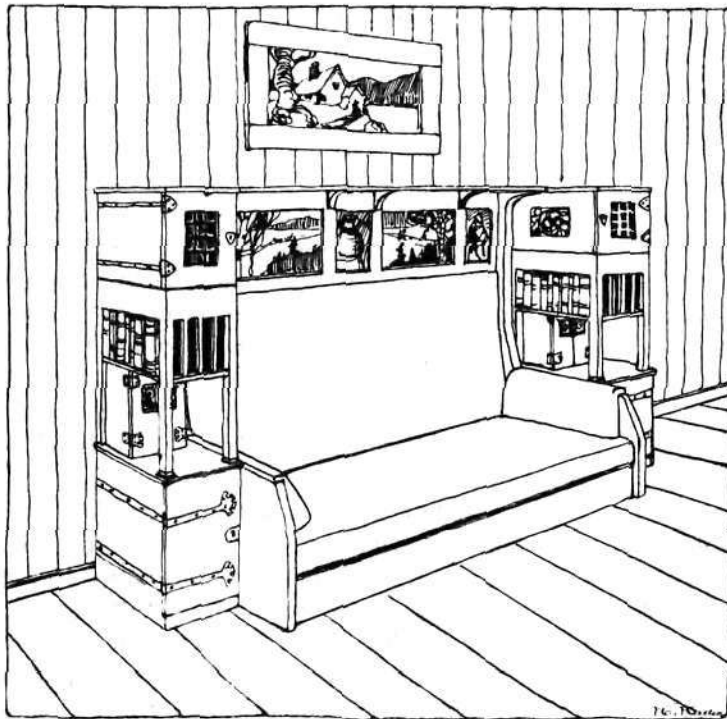
Tämä nyt ei ole mitään erikoisempaa, sellaistaahan voi nähdä muuallakin. — Mutta keskellä myymälän lattiaa on kirjallisuutta täynnä oleva pöytä, joka vetää huomion puoleensa. „The New Crusade“. Uusi ristiretki on jokaisen kirjan ja lentokirjusen päällekirjoituksena, jotka yleensä näyttävät käsittelevän monia eri aineita. Kysyessäni selittää ystävällinen kaupanhoitajatar „Uusi ristiretki“-sanojen merkitsevän erään yhdistyksen tahi paremmin liikkeen nimeä, jonka liikkeen tarkoituksena on työskennellä kaikkea liiallista kultuuria ja komeutta vastaan, industrialismia ja sen persoonallisuutta kuolettavaa edistymistä vastaan, vastaan kaikkea sitä mikä tekee meidän aikamme ihmisen elämän tyhjäksi ja sisällyksettömäksi. Se pyrkii hankkimaan kulttuuriorjalle mahdollisuuden terveelliseen elämään, henkiseen ja aineelliseen, ja tuomaan kauneutta ja hartautta elämään. — Mutta ennen kaikkea se tahtoo saattaa taiteen koteihin — ei ainoastaan pintapuolisesti ihailtavaksi komeudeksi, joka on kaupan sille, jolla on varaa, vaan etusijassa taide-elämäksi ja taiteelliseksi taide-toimiskeluksi.

Näiden harrastusten ensimmäisenä käytännöllisenä tuloksena on samaa-ajattelevien kolonia Haslemere'ssä, lähellä Lontoota. Tässä siirtolassa on jokaisen jäsenen tultava toimeen niin paljon kuin mahdollista omalla työllään, hänen itsensä on hoidettava peltojaan ja puutarhojaan, kulkea kotikutoisissa

pukimissa, hänen itsensä on koetettava rakentaa ja sisustaa asumuksensa persoonalliseksi, taiteelliseksi kodiksi. — Toisin sanoen: on tehtävä elämän pienet jokapäiväisyydet hieman kauniimmiksi ja arvokkaammiksi kuin mitä nykyaikainen suurkaupunkielämä tekee — ja valutettava syvyyttä ja sisältöä myöskin niihin. Se on siis koe tehdä todellisiksi yksi monista utooppisista ideaalisen sosiaalielämän unelmista, koe jota ei luonnollisesti voida viedä äärimmäisiin lopputuloksiinsa, kuten useimpia muitakaan samantapaisia, ilman ettei se hajoa.

Mutta yhteen käytännölliseen tulokseen on koe kumminkin tullut. Siirtola on pannut, kuten ylläolevasta näkyy, suurimman merkityksen taiteelliselle toiminnalle, ja tältä näkökannalta katsottuna ansaitsee se kylläkin tulla huomatuksi. Queens Roadin varrella sijaitsevassa myymälässä oli nähtävänä kokonainen sarja taideteollisuustuotteita, joita siirtolan jäsenet olivat valmistaneet. Erikoisen komeita oli heidän kudonta- ja taideompelutyönsä, jotka lienevät parhaita Englannissa. Mitään erikoisen alkuperäistä ei niissä ollut, mutta koristeellisia ne olivat suuresti, kauniinvärisiä ja hyvin tehtyjä. Useimmat olivat liinaisia kateompelu- (applikatsiooni-) töitä, tosin yksinkertaisia aiheiltaan eikä liikavaatimuksellisia, mutta juuri siksi sitä mielyttävämpiä.

Johtavana sieluna „ristiretkessä“ on taiteilija ja kirjailija Godfrey Blount, intoilija, joka suurella innolla ajaa propagandaa mieliteittensä hyväksi.

Sohva.

K. S. Kallio.

Mitään uutta hän ei ole esittänyt; ne ovat Ruskinin aatteita, joita hän samamielisten kanssa koettaa selvittää ja toteuttaa.

Mutta huvittava on ilmiö kaikessa tapauksessa yhtenä sen Ruskinin ajoista lähteneen laajalle levinneen liikkeen puhkeemuksena, joka kokee tehdä kansanomaiseksi taidetta ja tehdä sen joka kodin elämäntarpeeksi niin köyhän kuin rikkaan.

Tämä liitto antaa luonteen koko nykyaikaiselle taideteollisuudelle Englannissa. Tämä ei ole, niinkuin laita on useimmissa muissa maissa, niin paljon vakinaisten taiteilijain yksinomainen työkenttä, vaan sitä harjoittavat innolla ja menestyksellä myöskin dilettantit. Taidetyö on monessa kodissa tullut mielenkiinnikkeeksi ja elämänehdoksi.

Sentakia tuntuu taideteollisuuden yleinen korkeus Englannissa olevan niin perin populäärinen ja helpostisaavutettava ja vaatimaton.

Verrattain harvoin tapaa — olkoonpa muuten Englannin taideteollisuuden arvosta mitkä ajatukset tahansa — sellaista vaativaa, etsittyä ja pakotettua „taiteellisuutta“, mikä usein harmittaa nähdessään saksalaisia tahi itävaltalaisia töitä, jotka ovat „entworfen von“ toiselta tai toiselta taiteilijalta.

Suuret taiteilijansa iällä alalla on kyllä sentään Englannillakin. Tarvitsee vain mainita erikoisen aristokraattisia ja tuntehtikaita muotoja käyttävät perheet Mc Donald, Mc Kintosh, tahi Baillie Scottin miellyttävät, tunnelmarikkaat huonesisukset (interiöörit) j. n. e.

Mutta kokonaisvaikutukseksi jää kumminkin populäärinen kansantaide, jonka juuret jo ovat syvälle juurtuneet ja laajalle levinneet.

Jo alusta alkaen on Englannin nykyinen taideliike voinut mukaansa laskea kansan laajat kerrokset. Industrialismin kurjuus oli siellä joutunut huippuunsa 50 vuotta aikaisemmin kuin muissa maissa. Sentakia saattoi Ruskin esiintyessään heti herättää niin suurta innostusta ja saada kaikki mukaansa. Ja siksi elävät ja vaikuttavat hänen aatteen- sa yhä vielä sellaisella voimalla. „Uusi ristiretki“ on uusi ilmennys niistä. —

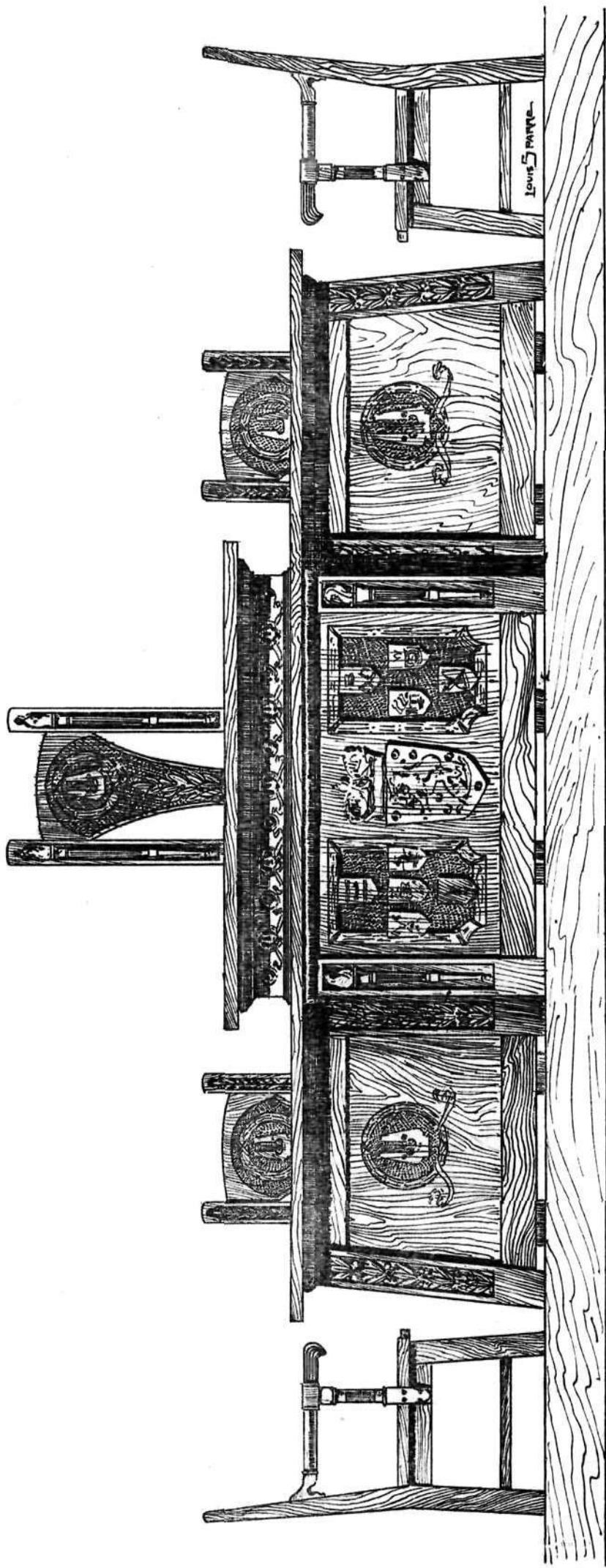
Me olemme kaikki yksimielisiä siitä, että „ristiretki“ meilläkin olisi tarpeen, ristiretki industrialismia, liiallista kulttuuria ja komeiluhaluja, mutta ennen kaikkea huonoa makua vastaan.

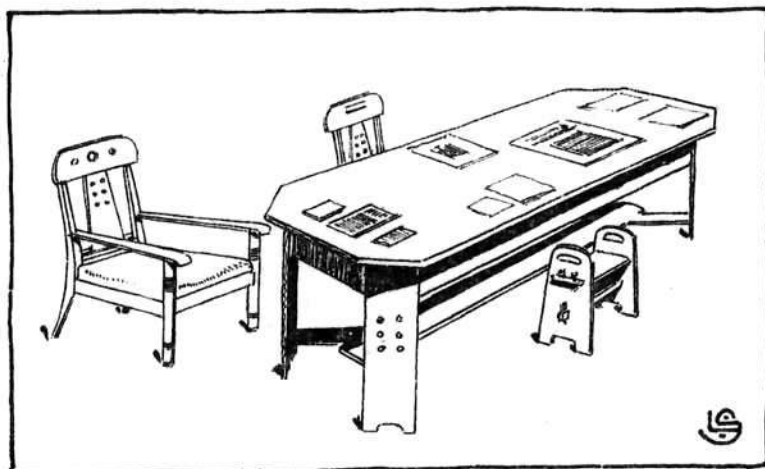
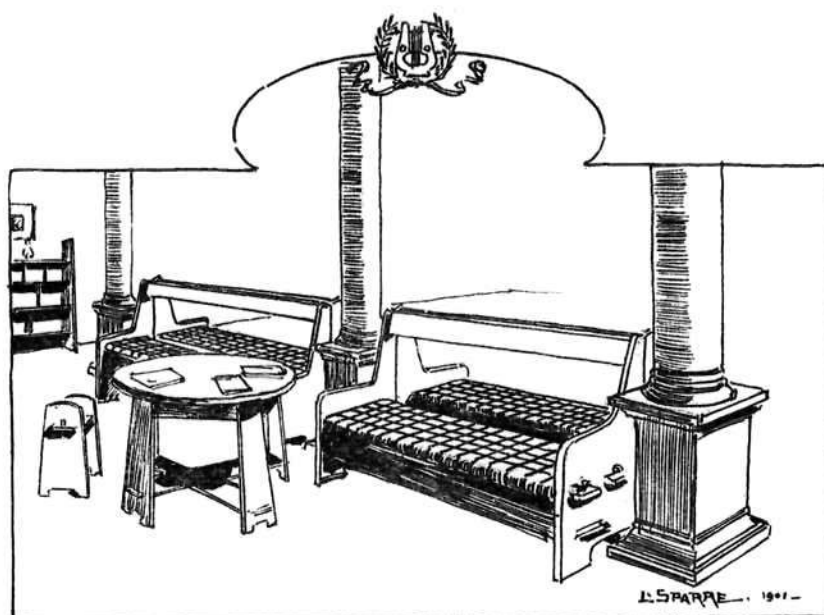
KOTITAIDE (A) VI

JOULUKUU 1902 ✦

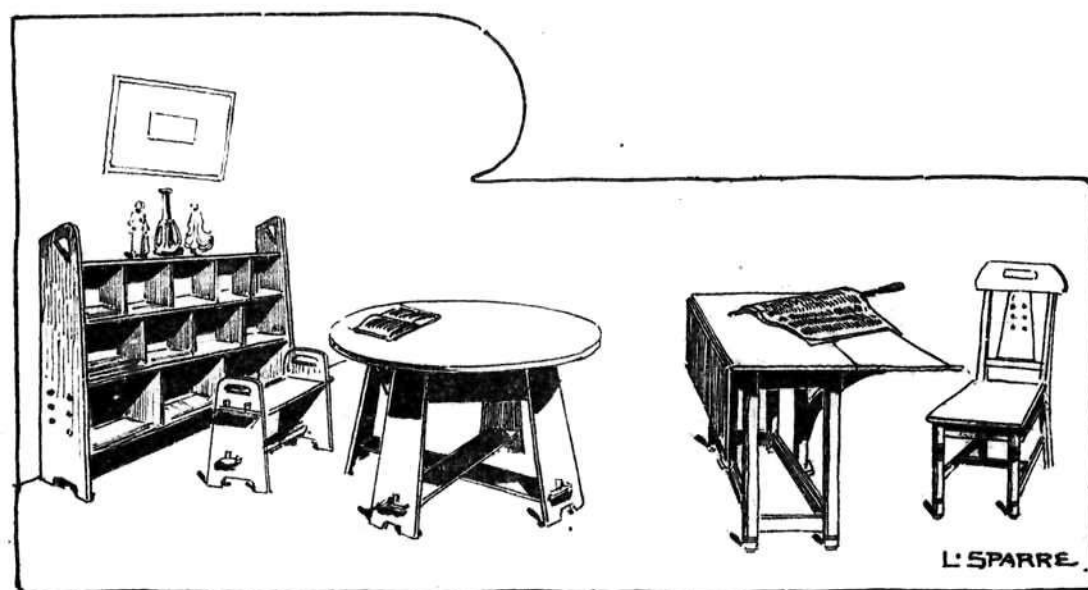
Erikoislite XVI ✦

PUHEENJOHTAJAN PAIKKA YLIOPILASTALON
JUHLASALISSA

YLIOPPILASTALON
LUKUSALIN
HUONEKALUJA

UUTISIA.

J. E. HEDÉN^{IN}
**Urkuharmoni-
 tehdas** * TAMPE-
 REELLA

Varastossa URKUHARMONIA
 koteja ja kouluja varten.

HUOM!

Teokset palkittiin Pariisin Maailman-
 näyttelyssä vuonna 1900.

HUOM!

A. Holsti

Takomatehdas

Helsinki, Uudenmaank. 18

— Telefooni 7 67 —

Erikoisliike rakennustarpeita varten, kuten

Porras- ja Balkonkikaitteita, Rauta-
 porttia, Rautakoristeita y. m., y. m.

T. JÄRVELÄISEN

Pyytää aina hinta-
 luetteloita!

Kalustot y. m. val-
 mistaa Hietalah-
 den Höyrynik-
 karitehdas.

laatimia **uusia mallikokoelmia, mallipiirustuksia, työ-
 kalustoja, sorvikoneita ja höyläpenkkiä** käsityönope-
 tusta varten saadaan tilata joko kokoelmain laati-
 jalta **itseltään tai Akateemisen kirjakaupan** sekä
 Kansanopettajain osakeyhtiön **Walistuksen** kautta.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

== Tukkukauppa Wiipurissa ==

suositta muitten tavaraansa ohella
 todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin varuste-
 tuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärve on varustettu vieressä olevalla leimalla
 ja tavaramerkillä, se kä sisältää tutkimustodistuksen.

PUUVEISTOS. Puuveistoksen ala on sängen laaja ja se jakautuu ornamentti- ja figuuri-leikkaukseen. Vaikeammassa leikkelytoissa on puunveistäjällä omatekemänsä tahi jonkun muun tekemä savi- tahi kipsi-malli ohjeanaan. Mutta malli ei saa olla mahdoton teräkalulle ja puuveistos-tekniikalle senkautta että se on liian valmiiksi tehty. Sillä molemmat tekotavat ovat toisistaan poikkeavat. Puuveistely vaatii toisenlaista pinnankäsittelyä kuin muovailu.

Epäilemättä ovat kauniit leikkaukset hyvälle puutyölle yhtä suuria koristuksia kuin huonot rumuuksia. Ei saa ajatella että mitä enemmän, sitä parempi; leikkaus muodostaa keskeytyksen siihen yksitoikkoisuuteen, minkä muissa tapauksissa sileät osat synnyttävät; se on asetettava sellaiselle kohdalle, missä on tarpeellista pinnan vilkastuttaminen tahi pienen tilan eläyttämisen tahi missä taiteellisista tahi konstruktivisista syistä puusepän silittävä työase ei enää riitä. Etenkin sellaisissa kohdissa, jotka ovat muuttumispaikkana kuormasta tukeen, tasosta ulkoumukseen, kulmissa ja lyhyesti kaikissa konstruktivisimmissa osissa voidaan leikkelyä käyttää jokaisen rakenteen synnyttämän konfliktin ratkaisemiseksi, siis selvällä suomenkielellä lausuttuna välittämässä. Nurinkurista on leikellä kohtaan, missä tasanen, suora pinta on tarpeen.

Korkeareliifi on melkein kokonaan huonekaluveistojen ulkopuolella ennenmainituista syistä, sitä käytetään vain muutamissa erikoisissa töissä ja rakennuksissa. Puolesta ja vastaan on nykyaikainen tyyli sitä yksinkertaista tapaa että kiillotettuun tahi petsattuun pintaan leikataan geometrisiä kuvioita määrättyihin järjestyksiin, mitkä saattavat vaikuttaa sängen omituisesti. Tämä on ainoa tapaus missä puuseppä käyttää lovileikkelyä, mitä tavallisesti muutamia poikkeuksia lukuunottamatta kutsutaan diletanttien työksi.

Pintaleikkelylle läheistä sukua on *graveeraus*. *Graveeraus* tapahtuu n. k. koruporalla, mikä on pieni kourumainen työase ja mitä kuljetetaan piirustuksen mu-

Pianiinoja

saadaan nyt suoraan Pianotehtaasta „**Hellas**“. Koettakaa ja verratkaa. Taataan parhaiden ulkomaalaisten vertaiseksi. Käytettyjä soittokoneita korjataan.

Kunnioituksella:

HELLAS OSAKEYHTIÖ.
 Antinkatu 43. — Telef. 37 74.

kaan, osaksi vapaalla kädellä, osaksi hyvin kaartuneissa viivoissa lyömällä sitä keveällä lyömäaseella. Usein syvennetään graveeratun pinnan reunat keveästi; senkautta saadaan väriefektejä aikaan, jotka puulajista ja käsittelytavasta riippuen ovat sangan vaikuttavia. Graveeraamista voidaan tehdä valkeaksi petsatulle ja kiillotetulle tammelle ja sitten sopivalla värillä värjätä.

KOVETTUNEITTEN KUMIESINEIT- TEN PEHMENTÄMINEN. Kumiesineitä on talvella säilytettävä verrattain lämpöisessä paikassa, sillä pakkanen muuttaa ne koviksi ja murtuviksi. Ellei tätä sääntöä kuitenkaan ole seurattu tai kumi laadultaan on niin huonoa että se kovettuu, toimitetaan pehmentäminen siten että kysymyksessä olevat esineet asetetaan salmiakkispriihin. Kumiset sadetakit tehdään pehmeiksi siten että niitä valellaan mo- neen kertaan tällä nesteellä.

OVISTA, IKKUNAPUITTEISTA j. m. semmoista poistetaan lika siten, että ne pestään vedellä, johon on liuotettu kloorikalkkia tai ruokasuolaa. Pahinkin ja vanhinkin lika irtoo täten helposti. Tämän jälkeen on puhdistettuja paikkoja kuivattava puhtaalla liinavaatteella, muuten muodostuu maalatululle pinnalle juovikkaita paikkoja, jotka kuitenkin sittemmin saattaa poistaa pesemällä puhtaalla vedellä. Lasista ja puusta, joitten pinnalle on tippunut öljyväriä poistetaan tämä siten että ohennetulla vesilasilla kostutetaan näitä muutamia kertoja. Vesilasi pehmentää kaikki väri ja lakkaai- neet lyhimmissä ajassa niin, että ne sitte muutta mutkitta saattaa helposti poistaa vedellä. pesemällä

HYVÄ KITTI KIVEÄ, POSLIINIA JA METALLIA VARTEN saadaan kun- pehmitetään hyvää kölniläistä liimaa ve- dessä ja ainesta sitte kiehutetaan kunnes saadaan jotenkin tahmea seos. Tähän sitte lisätään niin paljo Portlannin se- menttiä tai hydraulista kalkkia, että saa-

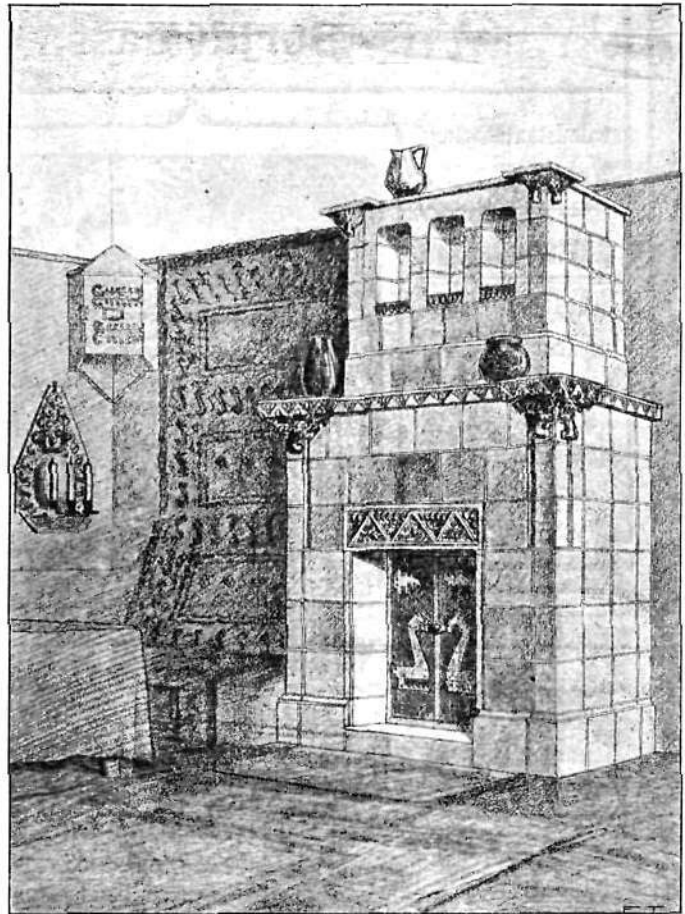
Wilh. Andsten'in Tehdas Osakeyhtiö

— perustettu 1842. —

Tehdas on vieläkin lisännyt jo ennestään suuremista monityy- listen kaakeliuuniensa näyttelyvarastoa suu- rella joukolla somia ja mitä muotikkaimpia, uusaikaisimpia malleja, joihin piirustuksia ovat tehneet maamme ete- vimmat taiteilijat ja arkkitehdit. Rakenta- vaa yleisöä pyydetään muistamaan käydä näyttelyhuoneustois- samme tehtaalla.

Raitiovanut seisattuvat juuri portilla. Tilauksia suoritetaan nopeaan. Hinnat kohtuulliset. Kustannusarvioita pyyn- nöstä.

Wilh. Andsten'in Tehdas - Osakeyhtiö.

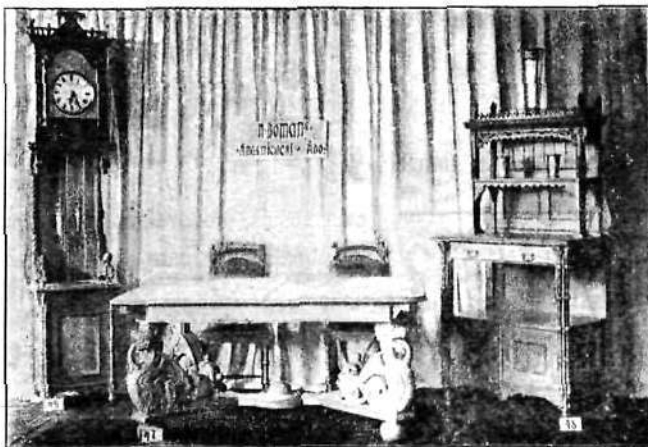
Havanna-Sikari-Tuonti-Liike

(Omistaja JACOB REINCKE).

City, Aleksanterink. 54 • HELSINKI • Telefooni 40 02.

Varasto: Koti- ja ulkomaisia sikareja, paperosseja y. m.

Erikoisuus: Kotitekoisia paperosseja.

N. Bomanin Höyröpuu- sepäntehdas Turussa

Kuonekalumakasiini * (Perust. 1871)

Helsingissä:

Mikonkatu 4 (Passasi)

sekä **Turussa:**

Sinnankatu 47.

Mäkisen Tehdasliike

* Sortavalassa *

valmistaa tunnettuja

Urku- - - - -

harmoonejaan

nykyajan taide-
suuntaa vastaa-
vassa ulko-asussa

*Kuvallisia
hintaluetteloita
maksutta*

Toisena erikois-
alana jo on 20 v.
aikana ollut kaikkien
käsityön-ope-

tusvälineitten

valmistus kansa-
kouluille - - - - -

*Allituiset
varastot*

Tupakkatehdas Osakeyhtiö Virginia

TAMPEREELLA.

Suositta hyväksi tunnetuita teoksian, **paperosseja:** »Union»-, »1900»-, »Virginia»-, »Pynnikki»- ja »Viel' uusi päivä kaikki muuttaa voi» sekä **Pippu-tupakka** »Tampereen vaakuna Prima» ja »Propeerari». — **Huuli nuuskaa.** Valmisteet ovat hienointa turkkilaista tupakkaa.

Kaikki paperossit imukkeilla varustetut. »Tampereen vaakuna Prima'n» polttajat saavat pippun joka 1/1 ja 1/2 kartoille ilmaiseksi.

UUTTA! „Ideal“ — „Monopol“.

Nikolaink.

- 15 -

JOHN ERICSSONIN

Puhelin

- 2536 -

Huonekaluliike, Puuseppä- & Verhoilijatehdas

Valmistaa huonekaluja ja huonesisustuksia.

Korjaa: vanhoja sekä anttiikkisia huonekaluja.

Valmistaa matrasseja ja päällystää huonekaluja.

Varasto alkuperäisiä huonekaluja. Laatii piirustuksia ammattialaansa kuuluville töille.

Helsingin Uusi Tapettitehdas

Unioninkatu 32 * omist. W. SALVÉN * Unioninkatu 32

Suurin valikoima koti- ja ulkomaalaisia

Tapetteja, Reunuksia, Friisejä, Rullakartiineja ja Linoleumia tunne-

Erityisliike uutuuska varten. **tusti halpoihin hintoihin.** Näytteitä ilmaiseksi.

daan lopuksi paksu taikina. Kolmen päivän aikana kovenee kitti ja vastustaa silloin hyvin ilman vaikutusta.

RASVAPILKKUJEN POISTAMINEN MARMORISTA. Poltettua magnesiaa ja bentsiniä sekoitetaan keskenään kunnes syntyy taikinamainen aines; likapilkut, jotka hapan viini tai hedelmämehu on aikaansaanut saattaa poistaa marmorista vain mekaanisesti hiomalla ja poleeraamalla, syystä että ne syöpyvät marmorin pintaan.

SULANA PYSYVÄ LIIMA. Tätä valmistetaan siten että hyvää nikkariliimaan liuotetaan salpietarieetteriin. Tätä etteeriä taasen saa Lieleig'in mukaan siten että valaa salpietarihappoa tarkkelysjauihoihin ja johtaa tässä syntyvät punaiset kaasut 85% alkoholiin. Tähän etteeriin liukenee vain niin paljon liimaa, että saadaan siirapinvahvuinen neste, jonka sitova voima kuuluu olevan kaksikertaa niin iso kuin tavallisen liiman. Lisäämällä muutamia kautsuleikkaleita aineeseen, joka siihen liukenee vähitellen, saadaan liimaa, joka vastustaa vieläkin paremmin kosteutta.

KUUMUUTTA KESTÄVÄ KITTI. Otetaan kourallinen sammutettua kalkkia ja 120 gr liinaöljyä; keitetään ainetta kunnes se muuttuu tavallisen kitin tapaiseksi. Näin saatu venyvä massa asetetaan ohuena kerroksena sellaiseen paikkaan kuivamaan, johon auringonsäteet eivät pääse vaikuttamaan; aine kovettuu tällöin. Kun kittiä on käytettävä lämmitetään sitä tulella tai lampunlasin yläpuolella sekä sivellään kitattaviin halkeamiin. Lämmittäessä kitti käy venyiseksi, mutta kylmänä taasen sangen kovaksi sekä liittää eri aineet lujasti toisiinsa.

LIKAIKSI KÄYNEET kipsiesineet tehdään valkoisiksi jälleen siten että niihin sivellään tarkkelysveteen sekoitettua permonentivalkoista. Tämä aines imee itseensä lian eikä täytä pinnan pienempiä syvennyksiä, jonka vuoksi tätä puhdistusainetta voi hyvin suosittelaa. Myöskin saattaa menetellä seuraavasti: Tark-

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä

„Isänmaa“

paperrossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastann 25 p. laatikko.

Tupakkatehdas „Fennia“

— Helsingissä. —

Telef. 26 64.

Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä.

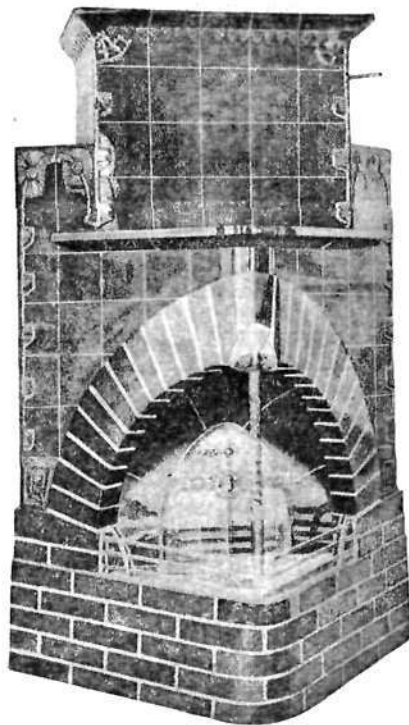
kelystä keitetään vedessä, kunnes saadaan paksu liisteri. Tätä sivellään kipsiesineen pinnalle, joka sitä ennen on puhdistettu harjaamalla höyhen töyhtöllä. Ainetta sivellään pehmeällä siveltimellä useampaan kertaan. Kun se on täysin kuivunut irtoo se itsestään palasina, takertuneet osat saattaa tarpeen vaatiessa helposti harjata pois. Lika poistuu tällöin irtaavan liisterin mukana.

KAUTSUKITTI. Kuumennetaan varovasti kautsua 40° C; näin saatuun pehmeään massaan lisätään jauhomaista sammutettua kalkkia; otetaan 1 osa kalkkia, 2 osaa kautsua kohti. Kitillä saattaa liittää lasilevyjä toisiinsa y. m.

VESIJOHTOJEN JÄÄTYMINEN estetään Tech. Ztg:n mukaan seuraavasti:

Vesijohto, johon pakkanen vaikuttaa, peitetään ohuella, tasaisella olki- tai sahajauhokerroksella. Tämä taasen peitetään sammuttamattoman kalkin palasilla, ja näin saatu kerros vielä kerran jollakin huonolla lämmönjohtajalla. Ensimmäisen peitekerroksen pääasiallisena tarkoituksena on estää sammumatonta kalkkia vaikuttamasta suoranaisesti metallivesijohtoon ja siten estää kalkin mahdollista kemiallista vaikutusta metalliaineeseen. Täten valmistettu peite suojaa putkea jäätymiseltä koko talven. Samantapaista menettelyä saattaa käyttää kun on sulatettava putkijohto ja tarkoitukseen ei haluta käyttää vapaata liekkiä. Tällöin on vain putkijohto ympäröitävä sammuttamattomalla kalkilla ja kalkin pinnalle hiukan kaadettava vettä. Kalkin sammussa irtaava vapaa lämpö riittää sulattamaan putkessa jäätyneen veden.

VOIDE ROHTUNUTTA IHOA VARTEN. Maatöissä työskentelevien työ-

Osakeyhtiö Ruoholahden Kaakelitehdas

Helsingissä.

Valmistaa ja myy kaakeliuuniamitä moninaisinta lajia.

Joukko uusia mallia, joita ovat piirtäneet useimmat suomalaiset arkkitehdit.

Kuvallisia hintaluetteloja pyydetäissä.

Konttori: Ruoholahdenk. 26
Puhelin 162.

Tehdas ja Varasto:
Ruoholahdenkatu 21.

Juho Wirtasen

★ Jalkineliikessä ★
3 I. Heikinkatu 3

suuri varasto hyviä jalkineita. Tilaukset suoritetaan nopeaan ja huolellisesti.

SUOMEN HALVIN **BASKIN** PIANOLIKE — HELSINKI —
SOITINKAUPPA on Aleksanterink. 17.

Perust. 1877. Edustaa kestävimpiä ja lajimpia pianinoita, parhaimmanäänisiä, etevien tehtaitten valmistamia. 6—10 vuoden takuu. Perust. 1877.

Korjauspaja Pianoja, Urkuja, Viuluja y. m. varten. Kiihottuksia suorittaan ulkomaisen menetelmän mukaan.

Käytettyjä soittimia vastaanotetaan vaihtokaupassa ja lasketaan niistä korkeimmat hinnat

Pianojen y. m. vurityksiä suorittaa huolellisesti

J. A. BASK.

HENRIK EKBOM

Fabianink. 28. — Puhelin 10 99.

Verhoilija ja Koristelijä
Höyryhuonekalutehdas

Iso varasto valmistaa työtä.

Tilaukset suoritetaan hyvin ja pian.

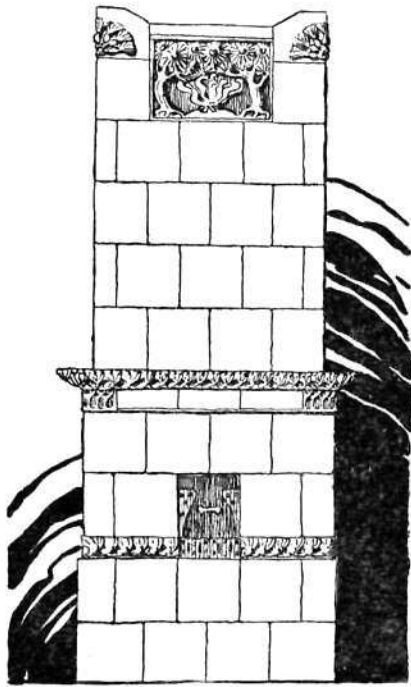
Huokeat hinnat!

Kuvallisia hintaluetteloja pyynnöstä.

KOTITAIDE (A) VI.

Käsityön-opettajia ja jotka ovat saaneet tunnollisen
opin-perustan **€.** Mäkisen am-
matti-koulussa Sortavalassa, **Puusepän-ammattilaisia**
voidaan saada erilaisiin toimiin
allekirjoittaneen, koulun johtajan välityksellä — **Lauri Mäkinen, Sortavalassa.**

Turun Kaakelitehdas

Näyttely-Varasto **Helsingissä**
Iso Roopertinkatu 25.

Myy halvalla aivan uusi mallisia
kotimaisten arkkitehtien piirustusten
mukaan valmistettuja uunia sekä
saleja ja ruokasaleja että jokapäi-
väishuoneita varten.

miesten käsien ihopinta halkeilee, rohtuu
usein. Jotta pian ja varmasti voisi jälleen
ihon saada terveeksi sopii „Pharm. Ztg“n
mukaan hieroa pari kertaa päivässä ki-
peisiin paikkoihin seuraavaa voidetta:

Mentoolia 1,5
Saloolia 2,0
Oliiviöljyä 2,0
Lanoliinia 50,0.

PÄHKINÄPUUSTA VALMISTETTU-
JEN HUONEKALUJEN HOITO. Tun-
nettua on että eritoten pähkinäpuusta
tehdyt huonekalut usein jo toisena käyt-
tövuonna käyvät likaisen näköisiksi.
„Möbel und Dekoration“in mukaan voi
helposti ja huokealla saada näitten enti-
sen kiillon takaisin. Tällöin menetellään
seuraavasti: Tavallisella saippualla kylläs-
tetyllä vaateilkalla hangataan pinta puh-
taaksi. Sitte kuivataan kosteat paika-
hyvin villatilkulla. Nyt valmistetaan seos,
niin että otetaan kaksi lusikallista Procent
zeöljyä ja yksi lusikallinen punaviiniä
sekä hangataan tätä villatilkulla esineen
pintaan. — Näin esine pian saa enti-
sen kiiltonsa takaisin.

Suomen Käsityön Ystävien Syysnäyttely

on avoinna joka arkipäivä klo 9 e. pp. — 7 j. pp. Unio-
ninkatu 23. Telef. 22 20.

G. W. SOHLBERG

Liike perustettu 1876. • HELSINKI • Liike perustettu 1876.

Läkki- ja Peltiteosten tehdas.

Valmistetaan kaiken muotoisia messinki, vaski, sinkki, y. m. le-
vystä TAIDEHELOITUKSIA, KORISTEITA, ORNAMENTTEJÄ piirustusten
mukaan mitä huolellisimmin, RAKENNUS sekä KORISTETAKEITA ynnä
niiden sinkkausta.

Varastossa on valmiina: KYLPYAMMEITA sinkki- ja rautapellistä,
PALORUISKUJA montaa eri kokoa, Andersson'in patentteerattuja ILMA-
VENTTILEJÄ y. m. y. m.

Hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä sekä kustannusarvioita.

Työ hyvä.

Hinnat kohtuulliset.

Uutta taide- ja arkkitehtuuri- kirjallisuutta.

Stratz, Die Körperformen in Kunst und Le-
ben der Japaner 11: 60 geb. 13: 50.

Rudolf Schick, Tagebuch — Aufzeichnungen
den Jahren 1866—1868—1869, über Arnold
Böcklin herausgegeben von Hugo von
Fshudi 16: 20.

Kunst und Künstler, Monatsschrift für bil-
dende kunst und kunstgewerbe Jahrg. I
Hft I.

Graevenitz, Deutsche in Rom, Studien und
Skizzen aus elf Jahrhunderten 10: 80.

Mereschkowski, Leonardo da Vinci 8: 10.

Seidel, Kunst und Kultur 8: 10.

Henry von der Velde, Kunst gewerbliche
Laicuprecligten 4: 75.

Henry Thode, Michel Angelo und das Ende
der Renaissance I Bd. 12: 15.

Die Kunst des Jahres 1902, Deutsche Kunst
ausstellungen 6: 10.

Peltzer, Über Mahreise und Stil in der Hol-
ländischen Kunst 6: 75.

Schwind, Mappe Herausgegeben von Kunst-
wart 2: 05.

Grabmalkunst, Grablänkmäler.

Stelen, Figuren und Reliefs 32: 40.

Muther, Geschichte der englischen Male-
rei 19: 60.

Ludvig von Lybck, Weltgeschichten der
Kunst im Altertum 16: 20.

Akateeminen kirjakauppa,
Helsinki.

KOTITAIDE (A) VI.

J. Hirvelän

Urkuharmoonitehdas

Tampereella

sulkee täten soitantoa rakastavan yleisön ynnä kansakoulujen johtokuntien suosioon hyvän maineen saaneita ja useissa näyttelyissä palkittuita teoksiansa.

Huom.! Tukholman Taide- ja Teollisuusnäyttelyssä v. 1897 palkittu kunniapalkinnolla. — Hintaluetteloja lähetetään pyydettyäessä.

Paikite: Vellamonkatu 4, Tampere.
Telef. 725.

**SUOMEN VÄRIJÄ
VERNISSETEHTAAN
OSAKEYHTIÖ**
HELSINKI E-ESPLANAADIN KATU 8
VIIPURI KATARIIINAN KATU 4
TURKU ISO HÄMEEN KATU 32
VÄREJÄ VERNISSEJOJA
KAIKKIA LAJIA
EDULLISIN OSTO-
PAIKKA JÄLLEEN
MYYJILLE

Arabian Tehdas

suosittaa Pariisin maailman-
näyttelyssä v. 1900

* **kultametalilla**
 palkittuja *
kaakeli- ja takkauunia. * *

Suuri valikoima mallia
löytyy varastossa ja uusia
tehdään tilausten ja h:rojen
Arkkitehtien piirustusten mu-
kaan.

S. Svensk'in Rätäliliike

Yrjönkatu 16. * Puhelin 22 97.

K. H. Renlund

HELSINKI.

Suurin varasto **Jonas & Colwers'in** teräkaluja
(Lasisilmä-merkki)
niinkuin:

**Höylänteriä, Talttoja, Koururautoja, Puu-
veistoteriä, Viiloja, Raspia** y. m., y. m.
Myöskin Amerikalaisia työ- ja te-
räkaluja tukuttain ja vähittäin

K. H. Renlundilla Helsingissä.

Julius Tallberg.

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja.

Kullatua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.

Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin Tehtaalta.

ERILAATUISIA HUONEKALUKKOJA.

Rokkolan hyväksi tunnetta PEILILASIA määrättyissä suuruuksissa suoraan tahtalta.

Wernikken

Laajennettavia Kirjakaappeja.

Ei koskaan liian isot,
ei koskaan liian pienet
aina tarpeeksi tilavat.

Nämät amerikalaiset Jhane-Kirjakaapit ovat kokoonpannut yksineistä, jotka sovitetaan toistensa yläpuolelle, ja sivuille. Siten kasvaa kirjakaappi sitä mukaan kuin kirjavarasto. Ilmativiit lasiovet suojaavat kirjoja. Ylös-nostettuina, liikkuvat ovet automaattisesti. Mainioimpia kirjakaappeja koteihin, kirjastoihin ja konttoreihin. Eri suuruuksia, tammesta ja mahongista aina varastossa.

C. Mannerheim'in Konttori, Helsingissä.

Hintaluetteloja ja prospektejä maksutta pyynnöstä.

Tapettia ja reunuksia
Suurin vararasto muodikkaita mallia.

Linoleumia.

Lappu ja Pinkkopaperia y. m.

Väriä ja Vernissoja, Siveltimiä y. m.
edullisimmin ja huokeimmin myy

Sanduddin

Tapettitehtaan

Osakeyhtiö

Grönqvistin talossa.

R. E. Westerlund

Pianomakasiini

Helsinki, P. Esplanadinkatu 7.

Puhel. 681.

Suurin Erikoisliike maassamme

Maailman etevimpien tehtaitten jälleenmyyjä, joista mainittu koon

Steinway & Soh
Schiedmayer,
Rud. Ibach So.

y. m. y. m.

Helsingin Lasihio

suorittaa

Koriste- ja Himmeäksi tahkouksia

Peili-, Ikkuna- ja Ovilasia, Ikkunavarjostimia y. m.

HELSINGIN LASIHIO Punavuorenkatu
N:o 14.

Kuvitettuja katalogia ja hintaluetteloja toimitetaan pyynnöstä.

Helsingissä, J. Simeliuksen Perillisten Kirjapaino Osakeyhtiö, 1902.

KOTITAIDE A:n SISÄLLYS.

* merkitsee kuvitettua kirjoitusta. Roomalaiset numerot merkitsevät lehden numeroa ja sen neuvo-osastoa.

Kirjoituksia:

A.			
Arkkitehdin palkkio huonekalupiirustuksista	II		
Aunuksesta, veistotöitä	26*		
D.			
Dekoratiivinen eli koristetaiteiden kansainvälinen näyttely Turinissa	II		
Düsseldorfin näyttely, kotitaide	59		
E.			
Eric Ehrström	57*		
G.			
Gobeliinista ja kuvakudonnasta	53*		
H.			
Halonen, Eemil	59*		
Huonekalujen hoito	VI		
Huonekalukilpailu Suomen yleisen käsiteollisuus yhdistyksen	22		
Hätäaputyöt Nilsissä	V		
Höylänterän hiomatuki	IV*		
I.			
Ikkunapuitteista poistetaan lika	VI		
Ikävä kuolemantapaus	IV		
K.			
Kaakeliunneista vähän	3*		
Kahvipannunmyssyt. Helena Wilenius'en	22		
Kannel kotitaitelijan kansallisoihin	34*		
Kansainvälinen koristetaiteellinen näyttely Turinissa	III		
Karjalaista kotitaidetta	5*		
Kautsukitti	VI		
Kestävä sivellys pöytälevyjä varten	II		
Kilpailuja:			
Suomen Käsityön ystävien kilpailu	V		
Kipsiaineet, likaisiksi käyneet	VI		
Kittiä:			
Kauru	VI		
Kivi	VI		
Kuunutta kestävä	VI		
Linoleumikittiä (neuv.)	I		
Kosteuden muutosten vaikutus eri puulajeihin (neuv.)	I		
Kotimaisen leluteollisuuden kohottaminen	IV		
Kotitaide Düsseldorfin näyttelyssä	59		
Kotitaitteen alalta			
Kovettuneiden kamiesineiden pehmentäminen	VI		
Käsi- ja kotiteollisuutta	I		
Käsin väännettävä puunpyöristäjä	II*		
Käsiteollisuusnäyttely	III		
Käsiteollisuusnäyttely Pietarin — —	II		
„Käsityönystävien“ mattoja (gobeliineja)	33*		
Käsityötuotteiden asioitsija	IV		
Käytännöllinen keino muureissa olevan kosteuden määräämiseksi	I		
L.			
Lepän värjäys (neuv.)	I		
Liima, sulana pysyvä	VI		
Lika poistetaan ovista, ikkunapuitteista	VI		
Linoleumikittiä (neuv.)	I		
		M.	
		Louis Sparren puusepäntehdas Porvoossa	I
		Luonnonvärireseptiä suomalaisia	29
		M.	
		Marmorilevyjen kittäminen (neuv.)	I
		Merkkimiehiä kotitaitteen alalla I. Henry van de Velde	24
		II. William Morris ja hänen tehtaansa	32
		Messinkikappaleitten kiinnittäminen (neuv.)	I
		Mietteitä Tampereen tapettitehtaan tapettikilpailun johdosta	16*
		Miten Venäjällä puulusikoita tehdään	28*
		Mitenkä yhteistoiminnan kautta käsiteollisuutta ja kotityötaitoa maaseuduilla olisi kohotettava 35*	40*
		Moniaita mietteitä Pietarin kotiteollisuusnäyttelyn johdosta	19*
		William Morris ja hänen tehtaansa (Merkkimiehiä kotitaitteen alalla)	32
		Muureissa olevan kosteuden määräämiseksi, käytännöllinen keino	I
		Mustaa puunkilloketta saadaan	II
		O.	
		Olkien värjäämisestä	45
		Ornamenti	14
		Ovista poistetaan lika	VI
		P.	
		Palkintokilpailu	I
		Pietarin käsiteollisuusnäyttely	II
		Pietarin kotiteollisuusnäyttelyn johdosta moniaita mietteitä	19*
		Piirustuskoulut, Suomen taideyhdistyksen	I
		Puhdistuskeinoja:	
		Ruosteprikkujen poistaminen niklatuista esineistä (neuv.)	I
		Puulusikoiden tekeminen Venäjällä	28*
		Puunpyöristäjä, käsin väännettävä (neuv.)	II
		Puun värjääminen aniliinivärillä (neuv.)	I
		Puusepäntehdas Porvoossa, Louis Sparren	I
		Puuveistos	VI
		Pähkinäpunasta valmistettujen huonekalujen hoito	VI
		Pöytälevyjä varten kestävä sivellys (neuv.)	II
		R.	
		Rasvapilkkujen hoitaminen	VI
		Ravistuneita puunastioita tiivistetään	I
		Rikkonaisten marmorilevyjen kittäminen (neuv.)	I
		Ruostepilkkujen poistaminen	I
		Ryhmäkva Suomen Käsityönystävien töistä	9*
		Ryijyistä hiukan	48*
		Ryijyjä	46*
		S.	
		Sahlsténin tyyny	9*
		Silmäys „Kotitaitteen“ syntyyn	2
		Sulana pysyvä liima	50
		Suomalaisia luonnonvärireseptejä	29, 38
		Suomen Käsityönystävien kevätnäyttely	II
		Suomen Käsityönystävien monogrammit	21
		Suomen Käsityönystävien piirustuskilpailu	IV
		Suomen Käsityönystävä intöistä ryhmäkuva	9
		Suomen Taideyhdistys	I
		Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulut	I
		Suomen yleisen käsiteollisuusyhdistyksen huonekalukilpailu	22

T.	
Taidekirjallisuutta	12
Taideteollisuus keskuskuoli	II
Tampereen tapettitehtaan tapettikilpailun johdosta mietteitä	16*
Turinin näyttely,	III
Tyyny, Anna Sahlstenin	9*

U.	
Uusi ristiretki	61

V.	
Vaiivahoidon tarkastajan ehdotus	IV
Vaiivahoidon tarkastaja kirjoittaa	V
Valkokset pilkut kiillotetuista huonekaluista poistetaan Van de Velde	24*
Veistokoulut	III
Veistotöitä Aunuksesta	26*
Vesijohtojen jäätyminen	VI
Wilenius'en kahvipannunmyssyt	22
Voide rohtumetta ihoa varten	VI
Vähän kaakeliuuneista	3*
Värjämisestä olkien	45
Värjäystapoja	52

T.	
Talonpoika ja hänen tyttärensä leikkikaluja vuolemassa	19
Tapettimalleja Tampereen tapettitehtaan toimeenpanemasta kilpailusta	17
Tuhkakuppeja	57
Tuohirasioita Korpilahdelta	44
Tuolia	8
Tupakkikukkaroita	40
Tupekset	37

V.	
Vanhaa keskisuomal. tuohiteollisuutta	42
Vanhan tuohirasian kansikoriste	42
Vanhan tuohirasian sivukoriste	42
Viisikielinen karjalainen kannel	35

Kuvia:

Kirjoituksiin kuuluvia:

E.	
Erikoiskuva lampunkuvusta	59
H.	
Hiomatuki	IV
Hiussolkia	58
J.	
Jokapäiväishuoneen kaakeliuuni	4
K.	
Kaakeliuuni	3
Kaakeliuunia	6
Kahvipannunmyssyjä	20
Kansannaiset kirjailemassa ja kupaalilla kiillottamassa lusikoita	21
Karttu eli „Pesentäpoalikka“ ja kesräintä-kuosaleita Aunuksesta	26
Kirjankansien luonnos	25
Kirjoitustuoli	24
Kokouspöytä ja tuoli	18
Kotikannel	34

Kynttilänjalja	57,	58
Käsinväännettävä puunpyöristäjä		II
Käsityönystävain mattoja		33

L.

Lamppu	56,	59
Lattiamaton luonnos		26
Leikkusuirppi vaskiheloineu		37
Lukkolevyjä		5
Lukkolevyjä Aunuksesta		28
Lukuhuone Bruno ja Paul Cassierer'in taidesalongissa Berliinissä		24
Lusikkakirves		28
Lusikkakovelo		29

M.

Miten nukka muodostetaan	49
Monogrammeja Suomen Käsityönystävain toimeenpanemasta kilpailusta	15

N.

Nilsian hätäaputöinä tehtyjä kotiteoll. tuotteita	43
---	----

O.

Ovenripa	56
--------------------	----

P.

Pesentä- ja kesräintä-poalikka Aunuksesta	27
Puukko ja tupekset	41
Puulusikka	29
Pöytiä	8

R.

Ruokahuoneen kalusto: astiakaappi, pöytä ja tuolia	7
Ryjy	47
Ryjyjä	46

S.

Sohva	62
Sohvatyyny	7, 50
Solki	58, 59

Kuvallitteitä:

Huonekaluja:

- Kaksi sohvaa, nojatuoli ja kaksi tavallista tuolia — Viipurin Kansallispankin konttoria varten — Usko Nyström-Petrelus-Penttilä. Liite I ja II.
- Yksinkertaisen työhuoneen kalusto. Suomen Yleisen Käsieteoll. yhdistyksen huonekalukilpailu:
 - I palk. Hj. Åberg. Liite IV
 - II „ Eliel Saarinen V
 - Lunastettu luonnos Sama VI
 - S:moin K. Kallio ja A. Rundberg VIII
 - S:moin Y. Blomstedt VIII
 - S:moin A. Lindgren. Liite IX, X, XI
- Puheenjohtajanpaikka Ylioppilastalon juhlasali — L. Sparre. Liite XVI.
- Ylioppilastalon lukusalista — S:moin. Liite XV^b.
- Ryhmäkuva „Suomen Käsityönystävien“ töistä. Liite III ja XX.
- Huoneensisästä — Eliel Saarinen. Liite XVIII ja XIX.
- Pankinjohtaja Stenrothin ruokasalista — Liite XV.

* * *

Alkukirjaimia, alku- ja loppuvignettejä y. m., piirt. V. Blomstedt, W. v. Essen, J. W. Mattila y. m. Otsikkokuva Eliel Saarisen tekemä.

